

AREGGEL

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRUT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1:20 lira, 2 francia frank

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ÉS 278-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASARNAP DELUTÁNTÓD
REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 810-16

VII. évfolyam

Budapest, 1928 július 30

33. szám

Egyed Zoltánon súlyos koponya- műtétet végeztek Genfben

Az amszterdami olimpiász első napján Gerő és Raggambi elvérez- tek a százméteres középfutam- ban, Késmárky, Orbán és Darányi helyezetlen maradt, Barsy beke- rült a 800 méteres középdöntőbe

A súlydobásban 15.87 méteres világrekorddal győzött az amerikai Kuck, míg a német Hirsch- feld a harmadik helyre szorult — Tizezer méte- ren Nurmi olimpiai rekorddal győzte le Ritolát

A magyar törvívócsapat küzdelem nélkül került a középdöntőbe

Amszterdam, július 29.

(A Reggel kiküldött tudósítójának telefon-
jelentése.) Az olimpiász első napja sajnos, esa-
lódást hozott a magyar csapatnak. Az óriási
konkurenciában senkinek sem voltak vérmes
reményei, de Késmárkytól a magasugrásban és
cselleg Darányitól a súlydobásban legalább
egy-egy szerény ötödik vagy hatodik helyet
vártunk. De még ebben a várakozásban is esa-
lódunk kellett, ami csak ugy történhetett
úgy, hogy

mind Késmárky, mind Darányi, jóval itt-
thoni formáján alul szerepelt, éppen úgy
mint Orbán, továbbá két legjobb rövidtáv-
futónk, Gerő és Raggambi.

akkik még így is bekerültek a középfutamba,
itt azonban el kellett véreznünk. Némi vigasz-
talusul szolgált, hogy Barsy a 800 méteres sik-
futam előfutámában az 1 perc 58.8 másodperc
alatt győző Sera Martin mögött hét méterrel
másodiknak futott be, ami azt jelenti, hogy
résztvehet a hétfői középfutamban.

Örömet kellett a magyar kolónia tagjai kö-
zött az is, hogy a töréspanatverseny 3. csoport-
jában Kuba nem indult és így

a magyar és a hollandus csapat küzdelem
nélkül kerül a hétfői középdöntőbe.

Ez azonban még Kuba részvétele esetén sem
lett volna kétséges s így nem tudta elfelejtetni
azt, hogy Késmárky a mindössze 194 centi-
méterrel győztes amerikai King mögött — a
női olimpiaszón Osborne 199 centiméteres
úrással győzött! — még helyezést sem tudott
elérni, igaz, hogy mindössze 184 centimétert
ugrott, vagyis

7 centiméterrel maradt el idei legjobb ered-
ményétől.

Orbán még a 183 centiméteres magasságot sem
vitt át és így nem vehetett részt a döntő ugrá-
sokban. Gerő és Raggambi 10.8, illetően 11 má-
sodperces futással sikeresen uszták meg az elő-
futamokat, középfutamukban azonban mind-
ketten a 4. helyre kerültek, tehát kiestek a
hétfői elődöntő és döntő futamokból. Pedig ha
kifutják itthoni formájukat, még hétfőn is szép
szerephez juthattak volna, tekintettel arra,
hogy

a százméteres sifutás egész mezőnye el-
maradt eddigi teljesítményétől.

Ezt bizonyítja az is, hogy a nap legjobb idejét
a kanadai Williams érte el, aki a középfutam-
ban 10.5 másodperc alatt győzött, vagyis
ugyanazon idő alatt, amellyel Gerő nyerte
meg a magyar bajnokságot. Az olimpiász első
napjának tapasztalata tehát az, hogy a ver-
senyzők a világbajnokságok izgalmai köze-
pette túlnyomórészt elmaradnak eddigi leg-
jobb teljesítményüktől. Ugyanerre a sorsra
jutott Németország olimpiai reményese, a
világrekorder örmester, Hirschfeld, aki min-
den fogadkozása ellenére sem tudta Amerikát
elűtni a súlydohóvilágbajnokságtól.

Tréningben legutóbb 15.90 métert dobott,
ma azonban legjobb dobása „csak” 15.72
méter volt, amellyel harmadik helyre
kellett szorulnia.

Ez a verseny hozta meg egyébként az első
amszterdami világrekordot, amennyiben
a győztes amerikai Kuck 15.87 méterrel
megdöntötte Hirschfeld 15.79 méteres vilá-
rekordját.

Darányi ebben a társaságban 14.38 méterrel
lett nyolcadik, vagyis csaknem félméterrel
maradt el idei legjobb eredménye mögött.

Fra Girolamo

Az igazi publicista korának szennyesét a
maga könnyeiben mossa ki. Mind a két sze-
memet vakká kéné sirnom, hogy kitéljék az
a mosogató viz, amibe napjaink szennyesét
megázthatnám. Nézem ezt a tarlott magyar
világot és várom, mikor nő ki a gazból egy
püspök, egy főúr, egy államférfi, egy férfi,
akinek a szava messze hangzik és a torkába
nem fullad, akit meghílet a legvitézebb hiva-
tás: keresetlen szavakkal igazságokat mon-
dani. Ha messzi Firenze felől a nyári fürge-
teg Girolamo Savonarola több, mint ötszáz
esztendeje szétszórt hamvainak csak egy
atomját erre a tájra sodorná! Tikkadt éjjele-
ken, amíg a szű rágja, enyészet örli, bitang-
ság kikezdi a régi Magyarország puritán
hagyományait, egy süllyedő világ makulát-
lan közszellemét, egykor hozzáférhetetlen
közérköseit, mily gyakran gondolok a firen-
zei San Marco perjelére, erre a kérélhetetlen
dominikánusra, aki Krisztust kiáltatta ki a
firenzei köztársaság királyává és akit ke-
gyelemből előbb megfojtottak, hogy aztán
máglyára vessék a holtestét. A nyavalygó
gerinctelenség, a bipokrita szemforgatás, a
címikus felelőtlenység, a kérkedő ledérség, a
pusztító jellemgyöngöses korszakában, ami-
kor eskü, közérdek, önzetlen hőnserelem,
esaládi élet tisztasága és a közpénzek tiszt-
telete egyre inkább a múlté, egy bálvány-
romboló, a gonoszságot istökénél ragadó,
megingathatlanul és irgalmatlanul szó-
kimondó Savonarola szükségesebb, idő-
szerűbb, elhivatottabb, mint valaha. Konok
elfogultság volna letagadni, hogy magas kor-
mánykörök látják a társadalom elfajulását,
a közfőfogás kietlen sivárságát, a lelkek ér-
dességét, a közlekiismeret fagypontra alá
süllyedését, szentnek hitt kötelékek meg-
lazulását, vásárosok tolongását a fórumon és
kétségbe nem vonható egyes rendelkezéseik
erkölcsjavító célzata. E nemes hevélet dik-
tálta bizonyára a milői Vénusz köldökének
leragasztását és egyéb klasszikus és modern
pucérságok szigorú megfenyítését, az isten-
telen káromkodás és az embertelen utcai
betyárkodás elleni rendszabályokat, a hara-
gos szemöldökű, oly agresszív színházi és
mozicenzurát és a naptárrendeletet is,
amely utóbbival, ha nem esalódunk, a pör-
nöp izlését, képzéletét, erkölcsét kívánják
mőresre tanítani, vagyis spártai régiókba
emelni. Igen ám, de bizonyos Shakespeare
Vilmos, aki rémdrámaiban minden toll-
forgatók közül a legilletlenebb szavakat
használta, gyakran példálózott a halról,
amely nem a farkától illatozik és honfirtára,
bizonyos Cromwell Olivér, aki Stuart Ká-
rolyt rövidítette meg egy fejjel, kinyilatkoz-
tata a parlamentben, hogy a nyáj tévelygés-
eisért a pásztorokat kell felelőssé tenni.
Angolból magyarra lefordítva ez annyit je-
lent, hogy jó erkölcsökben, tisztas életmód-
ban azoknak kell előljárni, akiknek a példája
a tömegekre a legszuggesztív hatású. Tehát
a miniszter, államtitkár, képviselő, főispán
uraknak. Előbb a dongóknak, csak aztán a
hangyáknak. A morál fölülről mosolyog, mint
a tündöklő nap, a nyajas hold, vagy a fénylő
csillagtábor. Mi alulról pedig bámuljuk, esá-
dáljuk és megimádjuk

A sulydóhó világrekord mellett a mai nap legnagyobb szenzációja a már-már „eltemetett” Nurmí szerzése volt. A finn esodafutó formájáról a legellentétesebb hírek terjedtek el és így mindenki hontársát, Ritólát várta az első helyre a 10.000 méteres síkfutásban. Maguk a finnek sem bíztak Nurmiban, aki

Az olimpiász első napjának részletes eredményel

Az első napi versenyeket 25.000 főnyi közönség előtt tartották meg az amszterdami stadionban.

A 400 méteres gátfutás

hat előfutamban a következők győztek: *Lord Burghley* (angol) 57 mp., *Gibbons* (Cuba) 57 mp., *Viel* (francia) 56,2 mp., *Taylor* (USA) 55,2 mp., *Petterson* (svéd) 55,8 mp. és *Cuhel* (Cuba) 54,6 mp. Az első középfutamban az amerikai *Taylor* 53,4 mp., a másodikban pedig *Livingstone* 54 mp. alatt győzött. A döntő futamra hétfő döntőn kerül a sor. *A favorit az amerikai Taylor*, aki a párisi olimpiáson 52,6 mp. alatt győzött. Ugyanez a 6 tartja 52 mp.-el a világrekordot. A magyar rekordere 56,7 mp.-cel *Somfay*. A 400 méteres gátfutást első ízben az 1900. évi párisi olimpiász programján szerepelt. Ekkor az amerikai *Teohesbury* 55,6 mp. alatt győzött, Londonban az angol *Halswell* 56 mp., az antwerpeni esonka olimpiáson pedig az amerikai *Loomis* 54 mp. alatt.

Tizezerméteres síkfutás:

Világ bajnok: *Nurmí* (finn) 30 p. 18 mp. 2. *Ritola* (finn) 30 p. 19,4 mp. 3. *Wide* (svéd) 31 p. 4 mp. A huszonhárom induló közül Nurmí és Ritola hamarosan kiváltak, lekörözték az egész társaságot és végül gyilkos finisre került a sor, amelyből a rutinosabb Nurmí került ki győztesként. Világrekord: 30 p. 6,2 mp. Nurmí. Magyar rekord: 31 p. 46,6 mp. Király és Kulcsár. Eddigi olimpiai bajnokok: Stockholm, 1912: *Kohlemainen* (finn) 31 p. 20 mp. Antwerpen, 1920: *Nurmí* 31 p. 45,8 mp. Páris, 1924: *Ritola* 30 p. 23,4 mp.

Magasugrás:

Világ bajnok: *King* (USA) 194 cm. A helyezésekért tovább folyik a küzdelem. *Késmárky* 184 cm-es ugrásával helyzetlen maradt a döntőben. *Orbán* a 183 cm-es magasságot se vitte át. Világrekord: *Osborne* (USA) 203 cm. Magyar rekord: *Késmárky* 194 cm. Eddigi olimpiai bajnokok: Athén: *Clark* (USA) 171 cm. Páris: *Baxter* (USA) 180 cm. St. Louis: *Jones* (USA) 180,5 cm. Athén: *Leaky* (Anglia) 177,5 cm. London: *Porter* (USA) 190,5 cm. Stockholm: *Richards* (USA) 193 cm. Antwerpen: *Landon* (USA) 194,5 cm. Páris: *Osborne* 199 cm.

Száz méteres síkfutás.

Az előfutamok győztesei: *Fritz Patrick* (Kanada) 11 mp. *Atkinson* (Délafrika) 11,2 mp. *Wihoff* (USA) 11 mp. *Gerő* 10,8 mp. *London* (néger-angol) 10,8 mp. *Pina* (Argentína) 11 mp. *Legg* (Délafrika) 11 mp. *Houben* (német) 11 mp. *Lammers* (német) 10,8 mp. *Rangleley* (angol) 11 mp. *Raggamby* 11 mp. *Williams* 11 mp. *Alister* (USA) 10,8 mp. *Paizs* nem indult. A középfutamok győztesei: *Legg* 10,8 mp. (*Gerő* ebben a futamban negyedik lett, tehát kiesett), *Alister* 10,8 mp. (*Raggamby* negyedik), *Russel* (USA) 10,8 mp. *Williams* 10,6 mp. (*A nap legjobb idejét*) *Wihoff* 10,8 mp. és végül *Bracey* (USA) 10,8 mp. Az elődöntő- és döntőfutamokat hétfőn délután tartják meg. *Favorit az amerikai Wihoff*. Világrekord: 10,4 mp. *Paddock* (USA) és *Körnig* (Németország). Magyar rekord: 10,6 mp. *Ragamby* és *Gerő*. Eddigi olimpiai bajnokok: Athén 1896: *Burke* (USA) 12,2 mp., Páris 1900: *Jarwiss* (USA) 10,8 mp., St. Louis 1904: *Hahn* (USA) 11 mp., Athén 1906: *Hahn* (USA) 11,2 mp., London 1908: *Walker* (Délafrika) 10,8 mp., Stockholm 1912: *Craig* (USA) 10,8 mp., Antwerpen 1920: *Paddock* (USA) 10,8 mp. Páris 1924: *Abrahams* (Anglia) 10,6 mp.

Nyolc százméteres síkfutás:

A nyolc előfutam győztesei: *Wilson* (Kanada) 1 p. 59,7 mp., *Peltzer* (német) 1 p. 57,4 mp., *Keller* (francia) 1 p. 59 mp., *Baraton* (francia) 2 p. 3,2 mp., *Lloyd Hahn* (USA) 1 p. 56,8 mp., *Sera Martin* (francia) 1 p. 58,8 mp., *mögölte 7 méterrel* másodiknak futott *be Barys* és így bejutott a középdöntőbe, *Ledesma* (Argentína) 2 p. 1,2 mp. és *Edwards* (Kanada) 1 p. 59,4 mp. *Marion* nem indult. A világrekordot a francia *Sera*

azonban alaposan kitért magáért és

gyilkos finisben 30 perc 18 másodperces olimpiai rekordidő alatt megismételte antwerpeni győzelmét.

A párisi győztes *Ritola* 30 perc 19,4 másodperccel szorult a második helyre.

Martha 1 p. 50,6 mp.-cel tartja. Magyar rekord 1 p. 54,4 mp. *Barys*. Eddigi olimpiai bajnokok: Athén: *Flack* (Ausztrália) 2 p. 11 mp., Páris: *Tyswe* (Anglia) 2 p. 1,2 mp., St. Louis: *Lightbody* (USA) 1 p. 56 mp., Athén: *Pilgrin* (USA) 2 p. 15 mp., London: *Sheppard* (USA) 1 p. 52,8 mp., Stockholm: *Meredith* (USA) 1 p. 51,9 mp., Antwerpen: *Hill* (Anglia) 1 p. 53,4 mp., Páris: *Lowe* (Anglia) 1 p. 52,4 mp. Amszterdamban a középfutamokat hétfőn délután tartják meg, a döntőfutamra pedig kedden kerül a sor.

Sulydobás:

Világ bajnok: *John Kuck* (USA) 15,87 méter, világrekord. 2. *Brix* (USA) 15,75 méter. 3. *Hirschfeld* (német) 15,72 méter. 4. *Krenz* (USA) 14,99 méter. 5. *Wahlstaedt* (finn) 14,69. *Daranyi* 14,88 méteres dobásával nyolcadik lett.

Sulyemelés:

Pehelysuly: 1. *Andracek* (osztrák) 287,5 kg. *Könyvsúly*: 1. *Haas* (osztrák) 322,5 kg. *Középsúly*: *Rogers* (francia) 322,5 kg. Magyar induló nem volt.

Nobile Kopenhágába érkezett, nyilatkozott arról, hogy nem beszélhet és autogram-mokat osztogatott

Óriási tömeg várta, melyet rendőri kordon tartott távol az „Italia” menekültjeitől. — Behonnek cseh tanár magával hozta Malmgreen naplóját

Kopenhága, július 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Nobile expedíciójának életbenmaradt résztvevőivel együtt megérkezett Dánia fővárosába. Malmög előbe utazott *Viola* görög kopenháji olasz követ, az olasz katonai attasé és a cseh követiség egyik attaséjának társaságában és üdvözölte a táborukat. Amikor a vonatot, amely Nobilet hozta Malmögben a kompra telték.

Óriási tömeg gyűlt össze, amely a rokon-szenv és ellenszenv minden megnyilvánulása nélkül figyelte a táborukat, aki mosolyogva állott az ablak mellett.

Nobilevel együtt hét olasz tiszt érkezett Kopenhágába, továbbá a „Clitta di Milano” legénységének egy része. A kopenháji állomáson ugyancsak többször ember várta Nobilet érkezését és amikor a kompa kikötött,

a rendőrség kordont vont.

Akik ennek ellenére hozzáfértek Nobilehez, autogramot kértek és kaptak tőle.

Az expedíció tagjai nagyon gyorsan szálltak át a vonatról a rájuk várakozó autóra és az olasz követsegre hajtottak. A követsegen Nobile fogadta az újságírókat és a következőket mondta:

— Nekem mindenképp Rómában kell jelentésem tennem. Katona vagyok és az expedícióról nem mondhatok el részleteket.

amíg jelentésemet meg nem tettem. Most még levernék érzem magam, de remélem, hogy egészségem helyre fog állni. Köszönöm Svédországnak, hogy mentőexpedíciók küldésével és átutazásom alatt megértő magatartást tanúsított velünk szemben.

Ceccionit, akinek jobbára kötelekben van és csak mankóval tud járni, kijelentette, hogy nagyon természetesnek találta, hogy Nobilet mentették meg először,

mivel az ő állapota volt a legsúlyosabb. Nobile szerint viszont Ceccionit kellett volna elsőnek megmenteni.

Behonnek cseh tanár, aki az „Italia” megmentett személyzetének többi tagjával érkezett meg, kijelentette újságírók előtt, hogy

az „Italia” katasztrófáját valószínűen gázvesztésér idézte elő, de az igazi okot sohasem lehet majd megállapítani.

Lehetséges, hogy a propeller a ráfagyott jégdarabkákat a ballon felé hajtotta és azok megsértették a ballonhüvelyt. A léghajózási szabályokat az utolsó pillanatig betartották és mindenki a helyén volt. Behonnek megerősíti azt a hírt, hogy a Malmgreen-csoport azért akarta elérni a szárazföldet, hogy a mentőexpedíciónak megjelölje a vörös sátorcsoport pozícióját. Utközben

Malmgreen mind betegből lett és a csoportot annak megváltozott pozíciója miatt nem tudták többé megtalálni.

A törőspatverseny

előmérkőzéseit öt csoportban tartották meg. Az első csoportban Franciaország 15:1 arányban győzte le Romániát, Dánia 9:7-re Németországot. A második csoportban Belgium—Norvégia 13:3, Argentína—Spanyolország 12:4, a harmadik csoportban Magyarország és Hollandia küzdelem nélkül ment tovább, mert Cuba csapata nem indult. A negyedik csoportban Olaszország—Anglia 13:3. Az ötödik csoportban USA—Egyiptom 11:5, Svéd—Egyiptom 9:7. A további küzdelmek során Olaszország—Anglia 16:0, Argentína—Norvégia 13:3, Németország—Románia 8:8, (55:60 tussarányval győztek a németek), Franciaország—Dánia 12:4, Belgium—Spanyolország 10:6. A verseny elődöntőmérkőzéseit hétfőn délután tartják meg, a döntőmérkőzéseit pedig kedden tartják meg. A bajnok Olaszország és Franciaország között dől el, harmadik helyre Belgiumot, negyedikre Magyarországot várják. Meglepetést okozhat Argentína. Az eddigi eredmények: Stockholm: 1. Belgium, 2. Anglia, 3. Hollandia, Antwerpen: 1. Olaszország, 2. Franciaország, 3. Dánia, 4. Amerika, 5. Anglia, Páris: 1. Franciaország, 2. Belgium, 3. Magyarország.

Az olimpiász mai, második napján ez a program: 100 méteres síkfutás elődöntő és döntő, 800 méteres síkfutás középfutamai, 400 méteres gátfutás (döntő), kalapácsvetés (döntő). — Vívás: Törőspatverseny első elődöntő délelőtt, második elődöntő délután. — Szabadbirkózás délelőtt és délután.

Az expedíció tudományos eredményei főképpen földrajziak, mert hiszen több ezer kilométerre terjedő eddig földérítetlen területet röpülték át.

Behonnek birtokában van Malmgreen naplójának.

Nobile nem vezetett naplót, csak a rádiótáviratokat másolatait tartotta meg. Most egyenesen Prágába utazik, hogy az expedícióról irandó könyvét minél előbb kiadhassa. Véleménye szerint

egy nemzetközi vizsgálóbizottság sem tudna többet megállapítani a vitás kérdésekről,

mint amennyi már ma is köztudomású. Nobile ellen nem mutatkozott nagy ellenszenv Svédországban, bizonyítja az a körülmény, hogy az olasz vagon telistele volt virággal, majdnem minden állomáson virágokat hoztak.

Zappi kapitány meglátogatta Malmgreen anyját Stockholmban

Stockholm, július 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Zappi százados meglátogatta Malmgreen édesanyját és részletesen beszámolt Malmgreen utolsó óráiról.

Zappi átadta Malmgreen édesanyjának a értéktárgyait, iránytűjét és egyéb apróságokat.

Nagy szeretettel s részvétellel beszélt Malmgreenről és előadása a hozzátartozókra jó hatást tett. Vasárnap Zappi Nobile után Kopenhágába utazott.

Matchless
IN NAME & REPUTATION

motorkerékpárok

250 ccm és 500 ccm
500 ccm supersport
Garantált 115 km sebesség

BÁRDI

KOSSUTH LAJOS-U. 6

Szent István-heti
ORSZÁGOS
MEZŐGAZDASÁGI
KIÁLLITÁS
BUDAPESTEN

Augusztus 18-tól 27-ig

Kiállítási Iroda: Wesselyány-u. 2. Telefon: J. 431-42

Egyed Zoltánt,

aki Svájcban a robogó autóra dobott szikladaraboktól fején és karján súlyosan megsebesült, Genfben szállították, ahol vasárnap délután megoperálták

A Simplon országúton utépitő munkások Fedák Sári szerint szándékosan követték el a merényletet

A nehéz koponyaműtét után Egyed Zoltán túl van minden veszedelmen

(A Reggel tudósítójától.) Megrendülten jelentjük, hogy lapunk egyik kintő munkatársát.

Egyed Zoltánt súlyos autószerencsétlenség érte a svájci Furca-szorosban.

Egyed, Fedák Sári meghívására, az elmúlt hét elején hosszabb autótúrára indult, a művész és Milich Gyula társaságában. Utjuk célja az volt, hogy Svájcban kiindulva, a Rhöne-on hosszabb csanakurát tessen meg. Egyed barátai lebeszéltek erről az útról és ő is baljósulati sejtelmekkel indult el. Az autót, amint levelezőlapjaiból értesültünk, zavartalanul szép volt egészen a Rhöne forrásáig, ahová harmadfél nap alatt jutottak el. Pénteken délelőtt azonban A Reggel szerkesztője Fedák Sáritól Brigből a következő táviratot kapta:

Zoltán autóra zuhanó sziklától megsebesült, agyrázkódást, kar- és koponyatörést szenvedett, karját magipszbe tették, holnap Genfben szállítjuk, nem életveszélyes. Genf, poste-restante

Zsazsa

Ez volt az első távirat, amely a borzalmas és az első pillanathban szinte rejtelmes katasztrófa hírért Budapestre hozta. A másnap rövid lapjelentések sem hoztak több világosságot. A genfi kórházban és klinikákon vasárnap estig semmit sem tudtak Egyed Zoltán autóbalesetéről és a rendőrgazgatóság sem tudott fölvilágosítást adni. Vasárnap késő éjszaka

újabb távirat

érkezett Fedák Sáritól A Reggel szerkesztőjéhez. Ez a távirat így hangzik:

Furca-szorosban utépitő munkások szerintünk szándékosan szikladarabokat dobtak szerszempentinen robogó autónkra, sziklák Egyedet érték, akit

Július hó 30-tól

Nyakkendő-vásár

4. — 5. —
pengő pengő

Pyjama-kabát

15. —
pengő

Fürdő-pyjama

20. —
pengő

eszméletlenül, vérezve szállítottunk legközelebbi faluba, Getsbe Stop. A lebergi sebészeti klinika itt nyaraló igazgatója kötötte be sérüléseit Stop. Brigben törött karját gipszbe tették

Stresemann nem utazik Párisba a Kellogg-paktum aláírására

Karlsbad, július 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Stresemann nagyon visszavonultan él és azokkal a hírekkel szemben, hogy karlsbadi kuráját fontos politikai tárgyalásokra használja föl, tény az is, hogy

a német külügyminiszter sem Benessel, sem más politikusokkal nem fog találkozni.

Stop. Beszállítottuk Genfbe, ahol Röntgen alapján fejét megoperálták Stop. Most végződött nehéz operáció után minden veszélyen túl van, önfeláldozóan ápoljuk

Zsazsa,

Egyed Zoltánt ez a szörnyű szerencsétlenség a Simplon-országúton érte. Közvetlenül az autó az An der Malt falut elhagyta és befutott a 2345 méter magasan fekvő Furca-szorosba. Innen a legközelebb eső falu Glets, ahol az első segélyben részesítették. Gletsből 30 kilométeres ut vezet Brigbe és onnan Genf autón legalább öt óra. A megrázó szerencsétlenség híre Budapestet is művészkörökben általános nagy részvétet kellett. Egyed Zoltán, aki A Reggel-nek főmunkása óta kiváló dolgozó, most van egy új regénye sajtó alatt és új színművét az ősszel tűzi műsorára a Magyar Színház. Elérkezéskor mely részvéttel, egész szívünkkel ott vagyunk gondolatban beegázva körül és szerető aggodalommal s izgalommal várjuk a sorsáról érkező további jelentéseket.

Eddig Párisból sem kapott meghívást a Kellogg-paktum augusztus 27-én történő aláírására és

nincs is szándékában az ünnepélyes aktuson résztvenni.

Ezért clesik az a kombináció, hogy Stresemann Párisban találkozik és nagyjelentőségű tárgyalásokat folytat a nagyhatalmak külügyminiszterével.

Gömbös államtitkári kinevezése küszöbén föloszlatta a fajvédő pártot és fölszólította hiveit, hogy csatlakozzanak a kormánypárthoz

Eckhardt és Zsilinszky új fajvédő pártot alapítanak erősen jobboldali ellenzéki programmal, Ulain azonban Gömböst követi

(A Reggel tudósítójától.) Beavatott politikai körökben Gömbös Gyula honvédelmi államtitkárságát befejezett dolognak tartják. Emellett szól az is, hogy

Gömbös már csaknem teljesen likvidálta a fajvédő pártot.

Bizalmas értekezleten közölte hiveivel, hogy a pártot föloszlatta és a vidéki szervezetek működését is megszünteti. Hír szerint a kormány ezt mint követelést állította föl az államtitkári kinevezéssel szemben. Gömbös kifejtette hivei előtt, hogy a kormánypárthoz való csatlakozása tulajdonképpen nem jelent politikai irányváltást, mert

a fajvédő- és kormánypolitika között eddig is legfőljebb csak tempóbeli különbség volt.

Kifejtette azt a kívánságát, hogy a fajvédő párt tagjai szintén csatlakozzanak a kormánypárthoz. Legtöbben helyeselték Gömbös indítványát, de akadtak olyanok is, akik határozottan tiltakoztak a kormánypárthoz való beolvadás ellen, mert szerintük fajvédő politikát a mai viszonyok között csak ellenzéki alapon lehet eredményesen folytatni. Kijelentették Gömbös előtt, hogy

új fajvédő pártot alakítanak, új név alatt és még az eddiginél is jobboldalibb programmal.

Nyomban érintkezést kerestek Eckhardt Tiborral és Zsilinszky Endrével, akik már egy esztendővel ezelőtt kiléptek a fajvédő pártból; ezek kijelentették, hogy minden erejükkel támogatni fogják az új pártalakítási mozgalmat és szívesen vállalkoznak vezéri szerepre is. Érdekes, hogy

Ulain Ferenc nem csatlakozott az új faj-

védő mozgalomhoz.

Kijelentette, hogy a jövőben is Gömböst kívánja támogatni.

Kun Béla

egy orosz hajón utban van a szovjet birodalma felé

Svinemünde, július 29.

A „Magyar Távirati Iroda” jelenti: A stettini titkosrendőrség emberei vasárnap Svinemündebe szállították Kun Bélát és haladékátlanul az ott horgonyzó „Horzen” nevű orosz hajó földéltetere vitték, amely azonnal elindult.

Hitelt folyósítunk

bolgari fedezetre, folyószámlakövetelésekre és vevőváltókra

Előleget nyújtunk

ortokpapírokra, autóra, szőnyegre, zongorára és egyéb kereskedelmi áruira

BANK- ÉS ÁRUFORGALMI

Budapest V. Nádor-utca 30. szám

Mindenütt kapható: 50 fillér, P. 2.60 és P. 4.80 óra

Scitovszky visszamegy házelnöknek, Zsitvay igazságügyi, Darányi Kálmán belügyminiszterjelölt

Herrmann mellé Temesváry Imrét nevezik ki kereskedelmi államtitkárrá

(A Reggel tudósítójától.) Ma már a kormányhoz közelálló, teljesen beavatott helyeken is megerősítik A Reggel-nek azt a multheti értesülését, hogy a parlament őszi szessionját a kormány újalakítása fogja bevezetni. Befezétt tényekről természetesen még nem lehet beszélni, de ezek a tények mindenesetre — úban vannak. Ilyen körülmények között természetesen csak a pillanatnyi helyzet ismertetésére szorítkozhatunk. Előkelő informátoraink közlése szerint

befezétt tény Pesthy igazságügyminiszter távozására.

Pesthyt koncilians magatartása miatt politikai körökben népszerűség övezi, de ő már régóta készül a visszavonulásra, hogy újból átvehesse az új gazdaságának vezetését. A mandátumát mindenesetre továbbra is meg fogja tartani. Utódján Zsitvay házelnököt emlegetik. Az ő kinevezése esetén

Scitovszky Béla a belügyminiszterium éléről visszatérhet a házelnöki székbe, ami viszont fölvetné a kérdést: ki lesz az új belügyminiszter? Rakovszky Iván nevezése

már teljesen kiejtett a belügyminiszterjelöltek sorából. (Hovédelmi miniszternek kombináltak?) az élen Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkár halad. Elintézett dolog Gömbös Gyula hovédelmi államtitkársága és a legutóbbi napokig bizonyosra vették Herrmann kereskedelmiügyi miniszter távozását is, itt azonban ideiglenes fordulat állott be. Herrmann ugyanis még néhány fontos törvényjavaslatot — köztük az energiatörvényt — szeretne tető alá hozni, egészségi állapotára való tekintettel csupán azt a kérést terjesztette Bethlen miniszterelnök elé, tegye lehetővé, hogy egész munkakörét a szakkérdések megoldására koncentrálhassa. Ez csak úgy válhat lehetővé, ha olyan politikai államtitkárt kapna, aki a politikai természetű teendők végzését magára vállalná. Bethlen hozzájárult ehhez a megoldáshoz és

a választás Temesváry Imrere esett.

Ha tehát Herrmann a helyén marad, Temesváry lesz az államtitkára, bár a kereskedelmi miniszterium nagy feladatára való tekintettel szakkörökben a tárcza problémájának ügykezeletesebb megoldását tartanák helyenvalónak.

kereskedést váltja ki. Az idén a kormány a parlamenti nyári szünet befejeztével a jövődéki rendelet kibocsátásával „kedveskedett” a nehéz gondokkal küzdő társadalomnak, amely az egész ipari és kereskedelmi érdekeltséget a legelszántabb akcióra mozgósította, de a jogszabályok komoly és határozott fölzúdulását is kiváltotta. Érthetően, hogy a kormány megengedhetőkön tartja ily nagyjelentőségű rendelet kibocsátását anélkül, hogy az arra illetékes komoly érdekképviseleteket előzetesen meghallgatta volna. Joggal kérdezzük tehát:

miire valók kereskedelmi és iparkamaráink, valamint szabad érdekképviseleteink.

Talán csupán arra, hogy egy-egy ünneptől alkalommal szépphangú, udvarias fraziszokkal „elkábítsák” a hiúságra hajlókat? Avagy a miniszteriumbeli urak oly esalhatatlan univerzális zsenik, hogy oly könnyen nétkülözhetik a gyakorlati tudással bíró szakférfiak véleményét és tanácsát? Ime, az illetékes „szakminiszterek” zavarlatlan harmóniában kiadták ezt a képtelen rendeletet és most Vass helyettes miniszterelnök ur általánosan elismert nagy eszére és kipróbált diplomáciájára van szükség, hogy minisztériumi presztizsének csorbitása nélkül, de mégis az illetékes érdekképviseleti vezetőférfiak meghallgatásával, megnyugtást kelő módon oldják meg ezt a nagy izgalmat kelő rendeletet. Legalább a jövőre nézve tanulmányok az illetékes urak, hogy

talán mégis csak észszerűbb volna előre megtanáskozni az arra hivatottakkal a megoldásra váró ügyeket és azután kiadni a vonatkozó rendeletet,

mint titokban, senkit meg nem kérdezve és meg nem hallgatva a miniszterium hivatalában összefabrikálni és azután az általános fölzúdulás láttára ide-oda kapkodni, hogy valamelyes megnyugtató megoldás mégis lehetővé váljék. Valóban elérkezett az ideje annak, hogy végre-valahára több munkalkalmat teremtsenek s azon törjék a fejüket, hogyan lehetne a nyomort enyhíteni.

a kétségbeesést esillapítani és az adóterheket csökkenteni,

ahelyett, hogy mindig újabb és újabb igék rakjanak az emberekre és még jobban kiszolgáltatassák azt a küzdő, verejtékező polgárságot a legkülönfélébb zaklatásoknak.

Az angol konzervatív párt jelszava a védvamos politika lesz a jövő évi választásokon

London, július 29.

(A Reggel tudósítójának: Lőrinc) Joynson-Hicks brit belügyminiszter tegnap Romseyben beszédet mondott, amelyben rámutatott arra a szerepre, amelyet

az ipari védvamosok politikája fog játszani a legközelebbi brit választásoknál.

A választásoknál a választók figyelmét föl kell hívni arra a körülményre, hogy a védvamos iparok jövedelme tíz százalékkal emelkedett. Nagybritannia jelenleg 4,5 millió tonna acélt hoz be, bár ugyanezt a mennyiséget az országban is elő tudnák állítani. A belügyminiszter kijelentette, hogy egy gyáriparos szerint

a brit vas- és acélpár védvamosai által további százezer munkás nyerne alkalmazást.

A kormány ugyan kötelezte magát arra, hogy a jelenlegi parlamenti ülésnek tartama alatt nem vezet be általános védvamosokat, azonban ezt a kérdést el kell dönteni a következő év folyamán, mert a konzervatív párt csökkenteni akarja Nagybritanniában a munkanélküliséget és szabadságot, jólétet és megelégedést akar teremteni. Ennek következtében komolyan kell foglalkozni az ipari védvamosoknak a hazai iparra való kiterjesztésével.

ABBZIA
HOTEL AUGUSZT PENZIO

Központi fekvés. Strandfürdő. Hajóállomás
Kurpark tőzsomszédságában

Magyar konyha. Magyar tulajdonosok. Mérsékelt árak

Seiler világhírű angol mechanikus zongorája ma már fogalom.

Egyedüli képviselője:
Reményi Mihály
Király-utca 58. szám

Steinwallner-Pianino dr és minőségben utolérhetetlen

Halálragázott egy budapesti autó Martonvásáron egy ismeretlen férfit és megállás nélkül tovább robogott

(A Reggel tudósítójától.) A martonvásári csendőrség vasárnap este egy budapesti autó végzetes garázdálkodásáról tett részletes jelentést telefonon a budapesti főkapitányság központi ügyeletének. A csendőrség közölte a főkapitánysággal, hogy egy pesti autó a község közelében elgázolt egy ismeretlen férfit. Amikor a sofőr visszaillesztett s látta, hogy az áldozat szétroncsolt testtel fekszik az országúton,

ahelyett, hogy segítségére sietett volna,

a legnagyobb sebességgel robogott el Budapest felé.

A közelben levők, akik odafutottak, a szerencsétlen elgázolt embert már holtan találták, az elrohánó autóról pedig csak annyit állapítottak meg, hogy pesti autó,

négyüléses Ford-kocsi,

a számát azonban már nem jegyezheték föl. A martonvásári csendőrség kérelmére a rendőrség azonnal megindította a nyomozást a rejtélyes Ford-kocsi után.

Vass József ma tárgyal az igazságügyi- és a pénzügyminiszterium szakértőivel a jövő- déki rendelet megváltoztatásáról

„Elérkezett az ideje, hogy végre valahára lecsillapítsák a kétségbeesést és csökkentsék az adóterheket, ahelyett, hogy a küzdő polgárságot még jobban kiszolgáltatassák a legkülönfélébb zaklatásoknak” — mondja Vértés Emil, a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke

(A Reggel tudósítójától.) A kereskedelmi és ipari érdekeltségek ma délelőtti akartak megjelenni Vass miniszterelnök helyettes előtt, hogy átnyújtsák memorandumukat és tiltakozzanak a jövődéki rendelet életbevitelére ellen. Vasárnap úgy döntöttek az érdekképviseletek, hogy a monstreklüdtőség nem megy Vass Józsefhez, e helyett a szakmaközösi megbízottak a kilátásba helyezett anketén fogják kívánásaikat előterjeszteni.

Vass helyettes miniszterelnök ma délelőtti tárgyalja le a jövődéki rendeletet a pénzügyi és igazságügyi miniszteriumok szakembereivel

és ezután intézkedik az anketé összehívásáról. Beavatott helyen közölték A Reggel-lel, hogy

Vass József a méltányos kívánásokat hajlandó teljesíteni, de a rendelet augusztus 1-én való életbeviteléhez változatlanul ragaszkodik. Az anketét az eddigi tervek szerint kedden délelőtti tartják meg a neppolitikai miniszteriumban.

Vértés Emil,

a Fővárosi Kereskedők Egyesületének ügyvezető elnöke a következőkben fejtekte ki, miért áll oly elkeseredett harcban a kereskedelmi érdekeltség a jövődéki rendelet ellen:

A kormány az utolsó években szinte rendszeresen gondoskodik róla, hogy a kánikulás uborkaszezon mindig meghozza a maga kellő mennyiségű megelégedést egy-egy olyan kormányrendelet publikálásával, amely a legszörnyesebb körökben a legnagyobb elégedetlenséget és el-

Melyek a

„REBUS” svábpor

szonzációs sikerének okai:

1. egyszerű előírások használat után már néhány nap alatt tökéletesen végez a svábbal, rusznival és hangyával;
2. fehér, szagtalan, nem piszkít;
3. elhullott is alig látható, mert e szer hatásánál fogva odújába kényszerül és ott pusztul el,
4. A vegyi ipar remekműve, hatása fölülmulhatatlan.

Árak: **1.80, 4.-, 14.- P** Csak leragasztott doboz valódi!

REBUS VEGYIMŰVEK Bácsory-utca 9. Telefon 212-33

Ma csökken a hőség, augusztus azonban rendkívül forró lesz

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap újból hőkészlő forróság uralkodott a fővárosban, délután azonban hirtelen nagy és jótékony vihar kerekedett és utána mégis csak megenyhült a hőmérséklet. Már kora reggel 33,5 fok Celsius mutatóit a hőmérő, délebb 36 fokos hőség volt árnyékban és emellett új nyomásztó volt az atmoszféra, hogy szinte füllesztőn hatott. Érezni lehetett, hogy a vihar nem maradhat el. A rekkenő hőség azonban délutánig mozdulatlan maradt — ezalatt a főváros lakossága rendkívül szenvedett a forróságtól — és

csak délután 1/5-kor tudta kímódítani Budapestről az ittkező hűhullámot a közelegő vihar.

Héves szél támadt és a szélvihart — amely nyugat felől jött, hatalmas fellegekkel — hirtelen bőséges eső követte. A kiadós eső csak husz percig tartott, utána szünet következett, a levegő azonban máris lehűlt. Aztán hamarosan megeredt a jó eső, hosszantartó eső. A vihar és az eső rengeteg kirándulót ért a környéken, czernyi esőnakost a Dunán és fél-százszeker embert a strandokon, mert a nagy forróság miatt, aki csak tehetett, vasárnapjait igyekezett a szabadban fölteni: szinte üres maradt a főváros. A vihar jöttére százezrek igyekeztek pár perc alatt föld alá jutni. Ez nem sikerülhetett minden incidens nélkül. Sok baj volt a taxikkal és a roskadásig zsúfolt villamosokkal. A strandokról menekült legkeveébb a közönség. Bebujtak a vízbe, csak a fejüket dugták ki az emberek, úgy élvezték a természetadta zuhanást. Az eső közben szeliden paskolta tovább az átjűtött városot, megöntözte a főváros környékét is, a Hűvösvölgyben,

a Svábhegyen is bőséges volt az eső és általános lehűlést hozott:

a megkínzott főváros valósággal földült az esti órákban.

Vajjon meddig tart most ez a jól jött enyhébb idő? A közvetlen jóslat elég biztató. A budapesti meteorológiai intézet vasárnap kiadott jelentésében ugyanis az időprognózis a következő:

nyugati szelekkel hűsüllyedés és zivataros esők várhatók.

Ez a vasárnap déltől hétfő délig terjedő időre vonatkozik. Hosszabb előrejelést is kapunk azonban vasárnap: Stünder, a hírneves német meteorológus most hozta nyilvánosságára megállapításait, amelyek szerint az időjárás nemcsak a Naptól, hanem a bolygók viszonylagos helyzetétől is függ s ez alapon kiszámította, hogy Berlin júliusi temperaturáját a Jupiter befolyásolta. Stünder saját módszere segítségével már május végén megjósolta, hogy a júniusi hőmérséklet az idén a normális alatt fog maradni, júliusban és augusztusban pedig a hőmérséklet rendkívül forró lesz. Mintán a jóslat eddigi része bevált, most már komolyan számolni lehet a jóslat augusztusi vonatkozó részének teljesítésével is. Jelenleg a légnyomás egész Európában erősen lecsökkent. Ez viharokkal jár, de csak részleges lehűlést hoz. A tendencia megmarad:

augusztusban is rendkívüli lesz a forróság.

Ezt mutatja a Jupiter Berlinhez való viszonylagos helyzete, ez a jóslat tehát Berlinnek szól. Azonban alighanem ránk is vonatkozik: a Jupiter számára Berlin és Budapest között nem oly nagy a távolság.

Nagy vihar volt vasárnap a Balatonon

Lellenél eflúnt két vitorlás, Tihanynál nyolc embert mentettek ki József főherceg segítségével

Balatonlelle, július 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap délebb egy óráig ragyogó napsütés volt a Balatonnál. A fűrdőndégek czerei voltak a vízben és vitorlások szeltek a Balatonon. Egy óra után elsötétült az ég és

rettenetes vihar támadt.

A vihar fölfordította a vizen a csónakokat, a part mentén pedig több tépte ki a fákot. Balatonlellén éppen vitorlásverseny volt és az egyik vitorlás, amelynek egy férfi és egy hölgyutasa volt, a vihar fölborította. Az árboe eltört, a hajó fölborult és két utasa egy kölébe kapaszkodva uszott utána. Nagy erőfeszítéssel utóbb mindketten bemászta a hajóba, amelyet ide-oda dobált a vihar.

Kétórai élet-halálharc után Földvárnál egy motoresónak sietett segítségükre

és kimentette őket. A versenyben résztvevő

két vitorlásról, amelyeket elsodort a vihar, még nem érkezett hír.

Tihanynál is igen sok csónak volt a vizen, amikor a vihar kitört. A veszély keletkezésekor

József főherceg hajadonfővel szaladt a partra és nyomban utasította két motoresónak személyzetét, hogy siessenek a bajba jutott csónakozók segítségére.

A két motoresónak nyolc embert mentett ki. A főherceg a nagy viharban a parton maradt és végignézte a mentés munkáját.

„Rossz üzlet a magyar politika!“ ...mondotta Titulescu, aki azért veszett össze Bratianuval, mert a román deficit egyötödét elköltötte az optánspörré

(A Reggel tudósítójától.) A román külügy-miniszter hosszú, fekete, tatárképi alakja, ugylátszik, egyelőre eltűnik a nemzetközi politika színpadáról, ami azonban nem jelenti azt, hogy a kulisszák mögött nem fog továbbra is sürögni Titulescu ur, mert a román külügy-miniszter azok közé a politikusok közé tartozik, akik intrikálás és kártyakeverés nélkül nem tudnak élni. Titulescu csak nagy nemzetközi hotelek, előkelő paloták, külügyminiszteri kabinetek selyemtapétás falai között érzi jól magát és

az idegeire nehezedik Bukarest kiesinyes, nyomasztó balkáni légköre.

Hízen miniszterségének tulnyomó részét nem otthon, hanem Genfben, a Rivierán, Párisban és Londonban töltötte. Igaz ugyan, hogy beteges és hipochondrikus hajlandósága ember, de lemondásának legfőbb oka mégis csak az lehet, hogy

sehogy sem tud megférni Vintillával, az

ifjabb Bratianuval.

Sűrű összecsapdásainak oka főleg az volt, hogy Bratianu, aki kiesinyes és fukar hajlandósága ember, nem akarta tűrni Titulescu határtalan költségeit. Az optánspörrben elköltött összegek a bukaresti rossz nyelvbek szerint a félvéri román deficitnek kereken egy ötöd-részt, egy milliárd leit tettek ki s ez az összeg majdnem teljes egészében a román külügy-miniszter keskeny és sárgás ujjai közül pergett ki.

— Öszintén bevallom, nem értem a magyar politikát — mondotta A Reggel tudósítójának Titulescu a mult év szeptemberében Genfben, a Tanács döntő ülése után. — Olyan fontos ez az optánsügy a magyar népeknek, hogy a félvilágot mozgósítani kell miatta? Nekünk fontos, mert

ha mi egyszer hozzányulunk az agrár-reformhoz, különösen Erdélyben, akkor ki-

számíthatatlan bajokat zudítunk a fejünkre.

Ugyan, ugyan — mondotta aztán, hogy erre a kérdésére megfeleletem —, hát komolyan azt hiszi, hogy az a famózus 239. szakasza a békeszerződésnek tényleg olyan döntő súlyú? Mi összefüggésben van ez az alárendelt paragrafus a legfőbb szakaszokkal? Hát komolyan föltételezi, hogy akár területi kérdéseken, akár a jóvátétel rendezése körül a siker lehálványabb reményével lehet valaha arra hivatkozni, hogy a választott bíróságokról szóló szakasz nem alkalmazása jogot ad egy legyőzött országnak arra, hogy egyéb kötelezettségeit ne ismerje el? Különösen, amikor a szerződések értelmezésére legfőbb mértékben hivatott szerv, a Népszövetség Tanácsa a mi javunkra döntött, a mi interpretációkat fogadja el? Milyen isteni naivitás! Anch io sono pittore, hiszen én is jogász vagyok és minden jogosnak tudnia kell, hogy még magánjogi vonatkozásokban is milyen döntő súlytal esik mérlegbe a felek gazdasági hatalmának egyenlőtlensége. A nemzetközi jog pedig nem magánjog.

a nemzetközi szerződések sorsát nem a száraz és halott paragrafusok, hanem az élő és tényleges hatalom dönti el.

Higgye el, rossz üzlet a magyar politika és csak az ország internacionális és gazdasági pozícióját rontja. Csak egyre mutatok rá. Hogyan képzeli, hogy évekig tartó harc után, miután arra kényszerítettek, hogy késégyig küzdjen öök ellen, akár én, akár egy másik román miniszter előzőkény álláspontot foglaljon el a magyar reparáció kérdésében? Pedig ennek a problémának a rendezése, ha csak részben is, mégis csak tőlünk függ!

Ez a pár szó cselemben megvilágítja a román külügyminiszter jellemét és lelki természetrajzát, mint kötetes elzárjakok. Titulescu ma Európa egyik legraguyóbb szónoka, legképzettebb jogásza és legügyesebb diplomátája. De minden közeztésége s minden tehetősége ellenére se európai, hanem

levantinus, keleti ember, akinek édesapja még kezét csókolta a bukaresti pasának.

Korrekttség, vállalt közeztéségeik pontos és lojalis teljesítése ismeretlen, sőt nevezéségek fogalom az ő és kollégái szemében. Hogy mennyire keleti, mennyire bukaresti gondolkozású ember, erre egy későbbi, Bukarestben lefolyt beszélgetésünk még élesebb világot vet.

— Igen! Maga azt hiszi, hogy ez a szakasz valaha érvényesíthető lesz? — kérdezte az óvatosan fölszippanított ezüst szelencéjéből egy csipetnyi tubakot. — Hogyisne! A 19. szakasz az a pirítón esőpp, amelyet Wilson kedvéért kevertünk a párisi szerződésbe. Ha Amerika ráfikkálta volna a békeszerződéseket s ha az Egyesült Államok beléptek volna a Népszövetségbe, akkor talán, de nagyon talán még lett volna mód arra, hogy apróbb, jelentéktelen rendelkezéseket a 19. szakasz alapján elfogadjott volna a genfi Tanács. De most!

Milyen fantasztikus elképzelés, hogy Jugoszlávia saját szavazatával járuljon hozzá határainak szükítéséhez, vagy mi az erdélyi városok elvesztéséhez!

Pedig, ugy-e, a mi szavazatunk nélkül nem lehet érvényes határozatot hozni, mert a revízióhoz egyhanguság kell. Mi igen is, egyhangu határozatra mindíg készek vagyunk, de ez az egyhangu határozat: Revízió soha! Éles, metsző tenorhangján láthatatlan hallgatóságnak harsogta ki e szavakat, aztán csillogó, sima, fekete szemét rámszegezte s gunyosan elmosolyodott. Br. P. E.

„LOPEZ HAWAYANS ORCHESTER“

világhírű hawayi ének- és zenekar párisi és londoni szenzációs sikerei után
július hó 30-án, hétfőn este
a Bellevue-szálló éttermelben és terraszain
mutatkozik be a budapesti közönségnek

A kormány új gazdasági miniszteriumot állít föl, amelynek élére Bud János kerül

A legesélyesebb pénzügyminiszterjelölt ifj. Wekerle Sándor

(A Reggel tudósítójától.) A kormány őszi újalakítása, A Reggel-nek teljesen beavatott helyről szerzett értesülése szerint, messze túl fogja haladni egy egyszerű kormányrekonstrukció keretét és jelentőségét. Bethlen ezzel az újalakítással kapcsolatban kívánja megvalósítani a *Gazdasági Tanács* főállítási-szára vonatkozó tervét, amelyet már debreceni beszámolóbeszédében ismertetett. E tervnek alapjait az, hogy a gazdasági élet különböző ágai és ennek megfelelően a három gazdasági miniszterium között német és olasz példára szoros összefüggést kell teremteni. Kezdetben arra gondoltak, hogy a gazdaságpolitika egységének biztosítására

a három gazdasági miniszteriumot egyesítik

és ennek az egységes gazdasági miniszteriumnak három főosztálya: *pénzügyi, kereskedelemügyi és földművelésügyi főosztálya* lenne. A főosztály vezetőinek megmaradna ugyan a miniszteri címük, de *semmiféle iniciaisával nem rendelkezének és miniszteri felöltséggel sem tartoznának.* Természetes, hogy ez a

megoldás nehezen lett volna a miniszteri felelősségről szóló 1848. évi III. törvényekről rendelkezéseivel összeegyeztethető és így illetékes helyen már nem is foglalkoznak a három gazdasági miniszterium egyesítésének gondolatával, e helyett azonban *komoly szó van arról, hogy a miniszterelnök által Debrecenben bejelentett gazdasági tanácsot*

külön gazdasági miniszteriummá

építsék ki, amelynek feladata lenne a három gazdasági miniszterium együttműködésének biztosítása.

Ennek az új intézménynek az élére Bud János pénzügyminiszter fog kerülni, helyére pedig ifj. Wekerle Sándor földbirtokos, felsőházi tagot fogják pénzügyminiszterre kinevezni.

Természetes, hogy a pénzügyi tárcaának rajta kívül több más feljölte van, emlegetik *Kodás Zoltán* nevét is, de a legesélyesebb jelölt e pillanatban Wekerle Sándor volt miniszterelnök és pénzügyminiszter fia.

Bethlen minden más törvényjavaslat előtt — a házszabályszigorítást tüzeti ősszel a Ház napirendjére

(A Reggel tudósítójától.) A politikai életben felelőseknek látszik a szélesedő, a politikusok élvezik a háromhónapos nyári vakációt, amely annál indokoltabb, mivel

az őszi szezon komoly erőpróbája lesz kormányának és kormánypártjának egyaránt.

A vármegyei és a fővárosi reform, az egyesülési és gyülekezési jog szabályozásáról szóló törvényjavaslat és a sajtóreform mind olyan problémák, amelyeknek megoldása politikai bonyodalmakkal járhat és éppen ezeknek megelőzését célozza Bethlen miniszterelnöknek az elhatározása, hogy *nem elégszik meg a kormány őszi újalakításával*, hanem

ragaszkodik ahhoz is, hogy a képviselőház napirendjére októberben minden más törvényjavaslatot megelőzően az új házszabályrevízió kerüljön.

Ez az elhatározás magyarázza meg, hogy a nyári szünet megkezdése előtt régi szokás szerint mielőtt nem zárták le az ülésszakot. Az őszi házszabályszigorítás ugyanis csak az ülésszak bezárása után léphet életbe, a kormány pedig el akarta kerülni azt, hogy az ülésszakot *kétszer egymásután, júliusban és októberben legyenek kénytelenek bezárni és vállalni az ezzel járó kényelmetlenségeket*, visszavonni a benyújtott törvényjavaslatokat, újonnan megválasztani a Ház tisztikarát és bizottságait.

Az ülésszakot ez szerint októberben, vagy novemberben fogják berekeszteni, közvetlenül a szigorított házszabályok letárgyalása után

és így a parlament tulajdonképpeni munkája a *legkevésbé kedvező auspiciumok között* fog megindulni.

Föllázadt a családja ellen egy zsidó grófkisasszony,

mert megcsömörült a gazdagságtól, ember akar lenni és meg akarja ismerni az életet és a szenvedést

Párisba szökött, munkásnő lett egy üveggyárban és most szegényjogon 1500 frank havi apanázsért perli az apját. — Cahen d'Anvers grófkisasszony nyilatkozik A Reggel-nek

Páris, július 27.

(A Reggel tudósítójától.) Zsidó grófkisasszony: első hallásra elé meglepően hangzik, A Cahen d'Anversnek nagy pénzű családja. A vagyonárat meg. Tehát annak idején nem volt akadály, hogy maga a pápa őszentsége adományozzon grófi címet e hírhű zsidó családnak. Hogy miért? A Vatikán litka. A Cahen d'Anversnek Belgium és Franciaország gazdasági, sőt társadalmi életében elsőrendű szerepet játszanak. Híres sportemberek, híresek a vadászataik, világhírű műgyűjtők. És most egész különös családi pór tört ki ebben a fami-

liában. A család egyik tagja,

a fiatal és gyönyörű Germaine grófkisasszony megszökött az apja híres se-loignei kastélyából.

egyenesen Párisba jött és itt, mint most ki-derül: félévi bujdosás után bepörölte az apját, Európa egyik leggazdagabb emberét havi 1500 frank tartásdíjjal! Miért? Mi lappang e mindenképpen szokatlan história mögött? Ezt maga a grófkisasszony így mondta el A Reggel párisi munkatársának:

— Hét hónapja, hosszas és alapos megfontolás után megcsömörtem kastélyunkból és szakítottam a családdal. Hogy miért, nem könnyű megmagyarázni, kivált akkor nem, ha súlyt vetek rá, hogy ne tűnjek se *excentrikus*, se *exaltált színből*. Mint ahogyan nem vagyok egyik se. Ha tetszik: *topogassa meg az izmai-mat!* Látni fogja: csupa erő és egészség vagyok, akit nem futtenek beteg gondolatok, sem holmi eltorzult képzelődés. Nem, a szükésemnek *semmiféle romantikus íze nem volt*. Nem szerettem belé valamelyik soffőrünkbe, sen a fővereim házitamitójába, sem egy jazz-négerbe. Egyáltalán senkibe se szerettem belé. Szükésemnek nem valami bolondos memór volt az

oka, inkább a — *kijózanodás*. Én, cher mon sieur, ha hiszi, ha nem,

a kedves szüleim pompája, gazdagsága, a vagyonuk elől szöktem...

— *A pénz és a hatalom, látja, mind csupa korlátot szab az életnek, szűkebbé teszi. Holott nézzen körül, a szegénység milyen feneketlen és a nyomor körülöttünk milyen végtelen! Az életet nem a kastélyok ablakán át ismeri meg az ember, sem pedig a vagyon hitelgőz és hátszentesítőn át!* Nem valami misztikus érzés szállt meg engem, mint a madarak híres barátját, az assisi szentet! Egyszerien

megcsömörödtem a gazdagságtól.

Az életet akartam megismerni és a szenvedést. Utáltam a vadászatokot, az örökös dinom-dánomot, vendégeskedést, lakomákat, baloktat. Ezért szöktem meg... Sajnos, a szüleimmel csupa haszontalan dolgot tanultam meg. Párisba jöttem és munkát kerestem. Előbb

egy gépgyárba kerültem napszámosnőnek. Most egy nagy üveggyárban dolgozom. Boldog vagyok!...

De a fizetésem kiesit tulkevés. És mivel nyomorogni és nélkülözni nem akarok, irtam az apámnak és apandás fejében havi ezerötzsz frankot kértem tőle. Azt akarta, jöjnek tüstént haza, akkor minden meg van bocsátva. Ebből azonban nem kerek. Semmi esetre! Mivel pedig ő máskülönbön nem akar pénzt adni, *kénytelen voltam bepörölni. Nagykorú létemre jogom van elmenni hazulról...* Viszont apám kötelessége nekem a létfontartásomhoz szükséges pénzt adni. *Igaz-e?* — fordul a jogtanács-sához, aki — érdekes részlet — szintén nő:

Maitre Susanne Blum, a párisi ügyvédnök egyik disze és büszkesége.

Ez a francia Percia, aki *szegény-jogon* védi grófi kliense érdekeit, helyesebben bilit. Ohozzá, aki az *üveg munkásnők szindikátusának ügyvédje*, a grófkisasszony mint egyszerű munkás-lány állított be s *mint ilyennek is vette vedelmébe az érdekeit*. Van benne valami regeyes, ami időnk szellemére nagyon rávilágít, ahogy így együtt látom ezt a két ifjút és bájos teremlést, ezt a két modern francia lányt, Suzanne Blum mestert, a gyakorló ügyvédnőt és Germaine-t, a vagyonból kiábrándult grófkisasszonyt. Kettejük közül az első: pandektákon és kodexeken rágta magát keresztül és igazság védőjéül, holott charlestont is táncolhatott volna. A másik: a grófi családja és a tulajdoni körzusi vagyoná ellen zendült föl, mert inkább munkával akarja keresni kenyerét. És amin így egymás mellett ilnek,

védő és védenec, két fiatal lány.

mindketten ugyanazzal a magabiztos, nyugodt mosollyal az ajkuk körül, lehetetlen meg nem érezni, hogy *modernségükkel és leányágukkal ezek ketten egyazon eszménynek szolgálatában állanak: a ma fiatal leánya mindenképpent ember akar lenni, aki romantika nélkül és bátran a saját életét éli és a saját harcait vívja meg...*

A francia kormány lemondott a zászlósértő németek kiadatásáról

Páris, július 29.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A zweibrückeni zászlósértéssel kapcsolatban támadt francia-német incidens von Hósch német nagykövetségnek a Quai d'Orsayn tett vasárnapi látogatása alkalmával *véglegesben békes elintézkést nyert*. Az úgy tudvalevően azért megcsodált el, mert Franciaország követelte annak a két német állampolgárnak a kiszolgáltatását, akik zweibrückében a francia zászlót eldörögelték. Ez a francia követelés egész Németországban nagy meglepetést keltett. Hósch nagykövét vasárnapi látogatása után a francia kormány *eltekintett attól a kívánságtól, hogy a bűnöket kiszolgáltassák*. A tettesek fölött a német bíróság fog a német törvények szerint itélkezni.

ROCKENSTEIN MÁGDIKA

Rockenstein Leó és neje 14 hónapos kislánya folyó hó 28-án elhunyt. Temetésé hétfőn, folyó hó 30-án délután 3 órakor lesz a rakokeresztúri temető halottasházából

Gyászruhák 4 óra alatt

Horváth és Halász

női gyászruhakészítő vállalat, IV, Váci-utca 26
Teljes gyászfelszerelések speciális raktára

Telefon:
Aut.
871-09

ZÁLOGCÉDULÁKAT brilliáns-ékszereket • bárkinél drágábban vesz Székely Emil Kiváló-utca 51. (Ferdinandtemplommal szemben) Telefon

Balatonvilágoson

a Balaton egyik legszebb fűrdőtelepén

Balatonvilágosi Pensio

Elsőrendű konyha

Gyönyörű fekvés. Kittenő vasuti összeköttetés

Egy teljes körű hálószobaberendezés

kizárólag magánkézbe eladó. Thököly-ut 13, III. emelet 13

Madarász lipótvárosi plébánost nevezik ki Breyer államtitkár utódává a kultuszminiszteriumban Ortway Rezső kerül Madarász helyére és Halász Pált választják meg a Regnum Marianum plébánosnak

(A Reggel tudósítójától.) Beszámoltunk már arról, hogy Breyer István h. államtitkár megvált a kultuszminiszteriumtól, ahol a katolikus ügyek osztályának élén állott és a hercegprímás segédpüspöke lesz. Utódjának személyére nézve most olyan megoldást találtak, amely kielégíti a Regnum Marianum egyházközség hétközi huzadó krízisének megfogását is. Ismeretes, hogy a Regnum Marianum plébánosává a főváros közgyűlése Ortway Rezsőt választotta meg a régi adminisztrátorral, Halász Pállal szemben, amibe az egyházközség híveinek túlnyomó része nem akart beleszólítani. A kínos ügyből, amelynek hullámai folytonulásokban, deputációjárásban és tiltakozásokban csaptak ki, nagyon nehéz volt kintatni találni, mert Ortway megválasztása mindenben megfelelt a törvényes kelleknek. Az új plébános ellen egyházi szempontból sem lehetett kifogást említeni, az egyházi többség viszont a hívek kívánságának is szeretett volna eleget tenni.

Breyer államtitkár utódának kinevezésével most azután elintéződik ez a kérdés is.

Breyer helyére ugyanis Madarász István, a lipótvárosi Bazilika plébánosa kerül, mégpedig a szokástól eltérően nem osztálytanácsosi, hanem mindjárt miniszteri tanácsosi ranggal. A hercegprímás a lipótvárosi plébániára első helyen Ortway Rezsőt fogja jelölni, aki mint kaplán hosszú ideig működött a Lipótvárosban s az ottani hívek között nagy népszerűségnek örvend. Ha megválasztják, ami bizonyosra vehető, akkor így

Ortway lesz a bazilika plébánosa és megürül a Regnum Marianum plébániája, amelyre most már akadály nélkül megválasztják Halász Pált, amél is inkább, mert a főváros közgyűlésének legutóbbi döntése egyáltalán nem irányult az ő személye ellen, hanem csupán Ortway régebbi érdemeit akarta jutalmazni.

A Reggel vasárnapi razzijája megállapította, hogy a pesti kártyaklubokban vigan folyik tovább a tiltott hazárdjáték, — a belügyminiszter rendeletével is játszanak

A pinka, a krupiek és a slepperek épp úgy virulnak, mint azelőtt, mert senki sem gondoskodik a rendelet végrehajtásáról. — Az egyik klubban vasárnap még együtt ült a szombati tabló

(A Reggel tudósítójától.) A belügyminiszter új kártyarendelete július 1-én lépett életbe. A nagyközönség, amely csak azt tudja, hogy a sorozatos razziók ettől az időponttól kezdve megszűntek, azt következtethetné, hogy a kártyarendelet egy esapásra megszüntette Budapesten a hazárdjátékot és a pesti detektívek, ha kártyást akarnak látni, kénytelenek lerándulni Siófokra, mert Pesten nincs alkalom a razzijára. Nem így van! A Reggel munkatársa régigjárt a megállapította, mennyiben változott a helyzet a kártyarendelet óta, hogyan hajlik végre és egyáltalán végrehajtható-e a rendelet? Vasárnap délelőtt indultunk el utunkra egy régi pesti kártyás kalauzsolásával, aki fölvilágosított arról, hogy

a legelső klubban vasárnap már a kora délelőtti órákban megkezdődik a játék.

A belügyminiszter rendeletét tudvalegyően megfilizta a pinkaszórást, a pinkabörtölést, krupiernek, hivatalos fölhatóknak: a „slepperek”-nek alkalmozását és a játékokba való részvételt szigorúan csak a klubok választmányai ülésen fölveti tagjai számára engedélyezi. Mindjárt az első helyen megállapítottuk, hogy a rendeletnek egyetlen egy pontját sem tartják be. A

Husiparosok Sport Clubjának

Andrássy-ut 61. sz. alatti helyiségében vagyunk. Odakünn égetően süt a nap, az emberek menekülnek a városból. Itt, a terem fülledt melegében, 30-40 ember ül és állja körül az osztalt, négy nő is van közöttük, a férfiakat azonban ez nem zavarja, nagyobbrészt ingujjra vannak vetközve. Chemint játszanak, két tablónál egyszerre, 60-100 pengős bankokat látunk, de este nagyobbak a tételek.

Szombat délután 6 óra óta folyik a játék, amelyet Forkas nevű közismert krupier vezet. Szorgalmasan és teljesen nyíltan szedi a pinkát, éppen úgy, mint a rendelet előtt. Ez most egyike a legvirágzóbb kluboknak, amit annak is köszönhet, hogy állandóan nyolc-tíz slepperral dolgozik. A legnagyobb játék a Terézvárosi 40-42. szám alatti

Terézvárosi Társaskörben

folyik, amely tudvalegyen az egységes párt éjszaka alatti működik. A játék vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődött és az egyórát ebédidő meg-

szakításával éjszaka 2 óráig fog tartani. A 2 órai záróráig betartják. A krupier azonban itt sem hiányzik, Róna Jenőnek hívják. Vasárnap délelőtt, ezerpengőnél magasabb összeg nem volt a bankban, de mondják, hogy egy ismert könyvkereskedő, aki tíz év óta a Terézváros egyik legnagyobb játékos, a napokban

hatezerpengős bankkal „ment haza”.

A Terézvárosi Társaskörnek sok vidéki vendége van, aki este megérkezik, éjszaka 2 óráig kártyázik és azután az első vonattal hazautazik. Kora délután folytatjuk a razziót: első utunk most az

Artista Clubba,

Király-utca 82. szám alá vezet. A sok rendőrségi razzia után most kiesiben megy itt a játék. A vezetők azonban meggyógytattak, hogy erőlyesen folyik a szervezkedés és a klub

rövidesen régi fényében fog ragyogni.

A tablónál egyenként sok a nő, hullatlan igazolommal vakosgatják föl az 1 és 2 pengőjüket, a pinkát itt is nyíltan és zavartalanul szedik. Két perenyire van innen a Hegedűs Sándor-utca 9. szám alatti a

Magyar Nemzeti Filmegyesület.

Elnök: Pekár Gyula. Ebben a helyiségben volt azelőtt a Fővárosi Társaskör, ahol hónapokon át takarítani sem lehetett, mert egyetlen perere sem szakadt felbe a játék. Most chemint játszanak 5-10 pengős bankkal, pinkát nem szednek, csak 1 pengős helypénzt és az egyesület pénzügyi egységültyét úgy akarják megőrizni, hogy a tagokat szigorúan fölcsólitják a tagdíjhátralékok megfizetésére. Gyerünk tovább!

Józsefvárosi Futball Club.

Német-utca 10. Ezelőtt Hadviseltek Clubja néven hírhedt hely volt, kofák, utaseprők játszottak el itt a párezer koronájukat. Most „ürösabb” lett. Itt láttuk a legkisebb szetonokat: felpengős értékek. A falon gépirásos hirdetések: „A klub tagjai nem lehetnek szerencsésjétekért elítélt egyének.” — „Ekszerre pénz nem szabad kölcsönözni.” A klub

1 pengős menüt hirdet.

Este az Uri Kaszinóba vezet az első utunk. Erzsébet-körút 13. ezelőtt itt volt a Filmklub. Itt bakot játszanak. Ez az egyetlen hely Budapesten, ahol divatban van a „banc ouvert”: minden lét körülállandó áll. Nemrégiben a bérlőnek peches szeriája volt, néhány nap alatt

Leendő anyák, vigyázat!
Gyermekkosci csak golyószappannal
vagy MÁRS védőgolyóval
mosható. A tisztítást a GIAN
BRUCK VI, Andrássy-ut 38. sz.
Párt Áruházában szomban
Képes árjegyzék 50 fillér helyez ellenében

60.000 pengőt veszített.

Altalában azonban szerencsével játszik, a napi forgalom: 15-20.000 pengő. Itt — hogy a rendeletnek is eleget tegyenek — nem tartanak hivatalos krupiert, hanem két fiatal pincér krupiroz. Csak a szomszéd házba, a 41-be kell átmenni, hogy újabb kártyabarlangot találjunk. A neve:

Erzsébetvárosi Egységes Polgári Kör.

Éppen vasárnap választotta elnökévé Moser Ernő képviselőt. A játék, amelyben nők is résztvesznek, rendszeresen reggelig folyik. A belügyminiszter tehát

nem fojtotta meg a kártyaklubokat és a hazárdjátékokat.

Ha gondoskodnának a rendelet betartásáról, ez sok tekintetben javítana a helyzeten. A kártyarendelet azonban a klubok kilencven százalékában nem tartják be: pinkát szednek, krupiert tartanak és sok helyen a 2 órai záróráig is tullepik. A Reggel munkatársa akadály nélkül be tudott jutni minden pesti klubba, holott a rendelet szerint a belépés szigorúan csak tagok részére van megengedve. A kisérletünkben lévő régi kártyásnak egyetlen intése és közszólalata elég volt ahhoz, hogy az ajtó megnyíljen. Ez a közszólalata az volt, hogy

jobb kezének hüvelyi- és mutatóujját összedörzsölte,

mutatva a klubok illusztris vezetőségének, hogy „pénzes embert hozok”. (h. 1.)

Vasárnap tovább pusztított a konstantinápolyi tüzvész

Konstantinápoly, július 29.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A nagy tüzvész, amely a város egyik legnagyobb negyedét már ugyancsak porig hamvasztotta, vasárnap estig még mindig nem sikerült eloltani. A tűz immár két nap óta tart és 1901 óta nem volt a városban ilyen nagy tüzvész.

Janina
cigaretta papírt és
hüvelyt!

JANINA CLUB hüvely	100 drb	30 Ft
JANINA CLUB hüvely, 200 drb 1 do- bozban	50	
JANINA EXTRA hüvelykülönlegesség, 1 dobozban	200	100
JANINA PARAFAS végű hüvely	100	40
JANINA 1-es hüvely, vékony	100	30
LE MARCHAND aranyvégű hüvely	100	40
JANINA PAPIR	60 lap	8

Pénzbeszedő

nyugdíjas vagy óvadékkal rendelkező, ki a budapesti piacot jól ismeri, azonnal **íróvételik.** — Ajánlatok „Pénzbeszedő” jellegre A Reggel kiadóhivatalába kéretnek

HIREK

Ezüst napsütésben

Bámulom, hogy indul
Hogy száll lefele
Emitt is, amott is
A fa levele.

Mint az új pillangó
Lédez, haboz,
Mint a ballerina
Fordul, hajlázoz.

Mint a szökött csillag
Részut úgy inal,
Mint hó hull december
Lágy álmaival.

Ezüst napsütésben
Havaz az arany,
Bódog az én lelkem
Vagy boldogtalan?

A veréb, a cinke
Hová tűnhetett,
Szellő se zavarja
A szent ünnepet.

A sóhajom én is
Úgy tartogatom,
Nem merek moccani
Ezen a padon.

Szép Ernő

Propaganda-minta

— Irta Nagy Endre —

Európát járván, sokszor volt rá alkalmam, hogy hotelek halljában múzeumokkal, város-látványokkal, műemlékekkel torkig megzabálva, azzal a halálos, görösös unalommal turkálják a polcokon, amely a legvénebb újságpéldá-nyoktól, a legszürkébb reklámiratoktól, a leg-szárasabb fűrdőprospektusoktól sem riad vissza. Így akadtam rá azokra a lelkeshangu nyomatványokra, amelyekkel a magyar ide-ngerforgalom hivatalos irányítói ajánlják Magyarországot szépségeit a nagyrődemű ide-geinek nagybecsű figyelmébe. És így kellett tapasztalnom, hogy ez a hivatalos propaganda nem jó uton halad; a mesterséges csoportosi-tásnak, a retusált fényképeknek, sőt a rajon-góan túlzó rajzoknak cselofságait főlhasz-nálva, Magyarországot mint a nyugati civiliz-áció színvonalára növekedett országot ipar-kodik bemutatni a külföldnek. Holott, ha gyár-król, hotelekről, vasúti gépcentokról, áru-házakról, színházakról, mulatóhelyekről, mú-zeumokról és a Baedeker egyéb könyvörtelen programpontjairól van szó, reménytelenek az esélyeink a roppant versenyben. Inkább aján-lanam ezt a fajta propagandairatot az illeté-kes körök figyelmébe:

Balaton
Platten-See — Lac du Balaton
Lake of Balaton

Magyarországon, tehát még a geográfiai ér-telemben vett Európa területén van ez a cso-dálatos édesvízi tó, amely kétirányban a ten-ger végtelen horizontjával gyönyörködött, a másik kétirányban pedig kialakult miniatúr tüz-hányók változatos gyűjteményét sorakoztatja föl.

E tó partjain ninesenek kaszinók márvány-ballsztrádós terraszokkal, sem kilencemeletes Palace-hotelek dancingokkal, jazz-band-ekkel, minék folytán szenzációs látványossággal szol-gálnak az európai ember számára. A legtöbb helyütt vad prérik terülnek el a partokon, egy-egy festői tömegű topolyafával, amelyek ár-nyékában hasalva fújja furulyáját (tilline-queau) a tehenek pásztora (goullache). Itt van-kan roppant kiterjedésű nádasok is, amelyek-nek vadveizeiben megszámlálhatatlan tömegű vizimadár tanyázik. Az utasnak módjában áll, hogy a kellő óvatosság mellett a darvakat, bi-bikeket, tanulmányozhassa. Akik pedig a vadá-szat kedvelői, itt szabadon tölthetik kedvüket. Megjegyezzük, hogy e vadvezekben krokodil-uk és egyéb veszedelmes állatok egyáltalán ninesenek. Azok a fekete bivalyok, amelyek itt meglehetősen sűrűn találhatók a Balatonban, ma

már teljesen meg vannak szelidítve és háziállá-tokként szerepelnek.

A benszülöttek többnyire sárból épült és szalmával fődött kunyhókban laknak, amelyek pontosan megőrizték az ősember izlését és így megbecsülhetetlen tanulmányanyagot szol-galtatnak azok számára, akik Herbert Spencer módszerével kutatják az ember fejlődésének vonalát. E nép primitív életformái között is azonban rendkívül barátságos és intelligens.

A kialudt vulkánok lejtőin kitűnően mivelv szőlőkertekben a világ legjobb borát termelik, amelyek olcsó áron kaphatók a restauráto-kban (Tscharda). Ugyanígy magyar ziganok-ok játszanak és e helyiségeknek megvan az az előnyük, hogy az estélyruha nem kötelező.

*

E szöveghez illusztráció! Mészöly Géza festményeit kellene mellékelni. Semmiesetre se volna szabad a balatoni hotel- és eszlanád-parádiák fényképeivel tetszelegni. Boglár mellett van egy kis tétlagvár, amelynek kéménye úgy füstöl, mintha ő volna a Saar-medence. Nos, a bogláriak vigyáznak, hogy az a kémény rajta legyen az anzikskártyáju-kon. Hadd lássa az a német, hogy azért itt is van gyáripár.

— Rákosi Jenő esütörtökön érkezik haza, Bu-dapestre. Párisból jelentik: Rákosi Jenő szom-baton délután Párisba érkezett és a Hotel Con-tinentalban szállott meg. Holnap utazik tovább Budapest felé, szerdán Bécsben megpihen és esütörtökön délben érkezik Budapestre. Rákosi Jenő egyik pesti meghitt barátja vasárnap le-velet kapott nagy publicistától, amelyben többek közt ezek a sorok foglaltatnak: „Mesés napok voltak. Belenézünk az emberekbe és beszélgetünk érdekes dolgokról. Multról, je-lenről és jövőről. Kéd most nincs Angliában, tehát látnak is világot... Magamról azt mondatom, hogy csodálatra méltó dolog, de csak fáradtságot sem érezek.”

— Vasárnap hajnalban megint ok nélkül hívták ki a tűzoltókat. Az elmúlt héten négy ízben vonul-tak ki a tűzoltók teljes készüléggel s utóbb ki-derült, hogy a tűz csak vakláma volt. A sorozatos lelkiismeretlen kihívást bejelentették a rendőrség-nek annál is inkább, mert megállapították, hogy mindannyiszor ugyanaz a férfihang jelentette tele-fonon az állítólagos tüzet. A rendőri nyomozás azonban eddig semmi eredménnyel nem járt, sőt, miatt a detektívek kutatják a tettest, az illeto vasárnap hajnalban ismét kibírtta a tűzoltókat, ez-utal a Calvin-terre. A rendőrség és a tűzoltóság teljesen tehetetlen ezzel a haszontalan tréfaesimáló-val szemben, mert automatatelefon használt és így nem tudják megállapítani, hogy honnan beszél.

— Sast nemzenek a sasok... A napokban a Sasok vezértanulást tartottak, amelyen egy-hanguan elhatározták, hogy dr. Surgoth Gyú-lái, volt táblabíró, jelenleg gyakorló-ügyvé-det — a sas-mozgalmakban kifejtett tevékeny-sége jutalmául — disszassá választják. Az ün-nepélyes beiktatás a közeli napokban történik meg, amikor a vezetésű összehívja az összes sasokat és lelkes külsőségek keretében fogják Surgoth ügyvédet disszassá fölvatni.

— A balatonföldvári Anna-bálon az előelő köz-zöntség vasárnap reggeli mulatóit. Balatonföldvár árhöz a 2-3 fűrdőhelyez tartozik, amelyeket a Ba-laton ezidei rossz konjunktúrája megkímélt. Föld-várának régi, előkelő fűrdőházában van, amely na-gyobhrészt híven kitart kedves fűrdőhelye mellett. A tradíciókhoz híven szombaton este tartották meg Balatonföldvár híres Anna-bálon. A nagyszámú úri közönység kitűnően mulatoit a bálon, amely esk va-sárnap reggel ért véget. A fűrdőtelep nevében dr. Táncsics István igazgató üdvözölte a bál közönse-gét. A táncot Pogácsa grófnő nyitotta meg Szeche-nyi Pál gróffal. Itt aduk az Anna-bálon meg-jelentek nevsorát. Asszonyok: Iseleki Mol-nár Gsztrácz, báró Budayánszky Dezsőné, Papp An-drádné, Heyresbacher Arpádné, Boboz Józsefné, Gaspardy Eleonórné, Rigó Altoné, Busay Károlyné, Mrs. James Woodvaid (London), Úr Józsefné, vitéz Tóth Lászlóné, dr. Boyer Antalné, Bauer Józsefné, dr. Bousch Zoltánné, dr. Golden Róbertné, dr. Kain Albertné, Wajdits Györgyné, Hamerli Imréné, Dr. Sár-kány Lajosné, Mrs. Guenther (London), dr. Dob-rovits Lajosné, br. András Lajosné, Petrovits Vi-dorné, Fass Bélané, Basch Ida, Racz Györgyné és családjuk. Leányok: Papp Jolán, Papp Gizsi, Isele-ki Molnár Lily, br. Budayánszky Anna, Boboz Elna, Gaspardy Helga, Parkas Kata, Úr Olga, Gulden Erna, Gaspardy Sarika, Gaspardy Marica, Wajdits Baby, Rigó Baby, Zuponyos Erzsébet, gróf Szapary Erzsébet.

— Halálözás. Siofokról jelentik: Vasárnap délután temették el nagy részvét mellett Frank Imre gabonakereskedőt, a Balatonvidéki Takarékpénztár elnökét.

Székrekedésnél,

emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódlások-nál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszul-létnél igyunk reggel éhgyomorra 1 pohár természe-tes FERENC JÓZSEF-kezesítőt. A belorvisi kli-nikának szerzett általános tapasztalatok szerint a FERENC JÓZSEF-víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletek-ben.

— Vasárnap kihallgatták a Rókusban a Tüzér-utcai rablótámadás tettesét. Vasárnap délután a két óráig jelő esengősekre egyszerre benepesülnek a Rókus-kórház folyosói. Min-dekhez érkezik látogató, csak egy emberhez nem jött senki. Ez a beteg — a második eme-leten a 48-as kórterem 5. ágyán fekszik — Herzog Nándor, a Tüzér-utcai rablótámadás hőse. Betört a lakásba, a házikissasszony tetten-örte, birokra kelt a leányul s amikor látta, hogy nem menekülhet, balántékonlőtte magát. Egyik szemét teljesen szétroncsolta a golyó. Most itt fekszik, feje csupa vatta és géztléng. Roppant fájdalmai vannak, szeretné, ha ha-gy-nák meghalni — mondotta A Reggel tudósítá-jának, aki érdeklődött sorsa felől. És elmon-dotta, hogy amikor iskoláit elvégezte, már háboru volt, bevonult katonának, tartalékos tiszt lett, fogságba esett, négyévi fogság után jött haza. Mint tisztviselő nem kapott állást, elment munkásnak. De később munkát sem kapott. Három hónap óta minden nap bejött Pestre, minden nap hiába. Vegül is odakerült a Tüzér-utcai házba, hogy ott raboljon.

— A revolverrel — mondja — nem akartam én ölni, csak meg akartam ijeszteni a leányt, azt hittem, elszalad és én elmenekülhetek. Ehelyett rámtámadt, dulakodunk, egy lövés-sel talán még menekülhettem volna, de ekkor elzartam a fegyvert, hogy véletlenül se sü-lhessen el. Így csukta rám aztán az ajtót. Ez volt a legreimesebb: ekkor ébredtem tudatára annak, hogy rabló vagyok. Aztán nem tudom, mi történt, föbelöttem magam... Most csak azt szeretném, hagyjanak meghalni.

Két napig élethalál között lebegett, kihall-gatni sem lehetett, az orvostudomány azonban megmentette életét. Vasárnap egy rendő-r-fogalmazó már ki is hallgatta Herzog Nán-dort.

— Gróf Keglevich Pálnét nem lehet megbírsá-golni azért sem, ha mint tanu nem jelenik meg a tárgyaláson. Gróf Keglevich Pálnét annak idején a büntetőörvényszék Krayzell-tanácsa 400 pengő pénzbírsággal sújtotta, mert ismeretes ügyének tár-gyalására — ahová mint tanu volt beírózva — nem jelent meg. A pénzbírtetés ellen Keglevich Pálné ügyvédje fölfolyamodást jelentett be a táblához, amely el is bírálta a bírságot, kimondván, hogy a grófné elmebetegsége folytán szabad akaratla-nul távozott az ügyről, így tehát nem lehet élt meg-bírságot azért se, ha mint tanu nem jelenik meg a tárgyaláson. Ha egy elmebetegnek — mondotta ki a tábla — nines akaratja és nem büntethető azért, amit elkövet, akkor lehetetlen fölelésszre vonni, sőt megbüntetni azért, ha valamit nem tesz meg.

— A Dunába fulladt vasárnap egy fogtechni-kus. Vasárnap délután egy kétségbeesett fiatalember jelentette a szentendrei Duna-ágyal cirkáló rendőrnök, hogy vele együtt fűrdőt Reisner Árpád 21 éves fogtechnikus, aki hirtelen gúreszt kapott és elmerült a víz-be. Reisner Árpád holttestét késő estig nem tudták megtalálni.

— Páris nem láni nagy jövőt jósol Korosec kor-mányának. Párisból jelentik A Reggel tudósi-tója: Politikai körök nagyon pesszimistiku-san itélik meg az új jugoszláv kormány hely-zetét és nem hiszik, hogy Radics nélkül Ko-rosec kormánya megállhasson, különösen, ha di-lore akarja vinni a nettónói egyezmény kér-dését.

— Olvasóink figyelmét fölhívjuk lapunk mai számában megjelent „Nagy kalapváras” kezdésű hirdetésre, amely-ben Nagy Evoné jobbrévi kalapmester (Gyazón) a legkiválóbb viaszmakáru nyitászoklapokat már 12 pengőtől kezdve óriási választékban 20 napos vásár keretében árusítja, amely e hó 30-án veszi kezdetét.

TUNGSRAM RÁDIO

MEGJELENT A VILÁG LEGKITÜNÖBB
DETEKTORCSÖVE ÉS KISFREKVEN-
CIÁJU ERŐSÍTŐJE

A
TUNGSRAM G 409

BARIUMCSŐ

MEREDEKSÉGE	2,4 mA/V
FÜTŐFARAM	0,08 Amp.
ANÓDFESZÜLTSEG	20—150 V.
ÁTHATÁS	6%

NINCS ENNÉL NAGYOBB MEREDEK-
SÉGŰ DETEKTORCSŐ

GYÁRTJA
AZ EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VIL-
LAMOSSÁGI RT. UJPEST 4

Üzletátrendezés
miatt melyen leszállított áron elbőltök, hálok stb.
HORN-nál, Wesselőgyi-utca 18. csóna-uoajt 4

Elsőrendű férfi fehér vászon félcipő
hárna bórdiszszal 39—41-ig 16-60 pengő. — Kapható:
Bawernél, Budapest, Jókai-utca (volt Gyár-utca) 16

Föllázdattak a politikai foglyok több spanyolországi börtönben. Párisból táviratozza *A Reggel* tudósítója: Ortega, a spanyol emberi jogokat védő liga titkára levelet intézett az „Oeuvre”-hez, amelyben közölte, hogy a spanyol kormány az állítólagos összeesküvés lejáróztatottjai közül 1752-öt szabadonbocsátott. A letartóztatottak 13 napig teljesen el voltak zárva a külvilágtól. Különböző börtönökben, így a sansebastianiban és a saragossuiban zendülések voltak. Az összeküvés vádját a spanyol rendőrség találta ki és azt csak Spanyolországban hiszik el.

Agyrázkódást szenvedett egy asszony, akit az ötvenedik futballabda felentalt. Vasárnap délután a lagymányosi strand mellett réten néhány kiránduló futballozással szórakozott. Arra haladt *Krajcsovic József*, aki a Práter-utca 36. számú házban lakik. A futballabda véletlenül Krajcsovicné fején talalta, mégpedig oly erővel, hogy agyrázkódást szenvedett. A mentők a Rókusba szállították.

Radies jobban van. Zágrábról jelentik: Radies István állapota vasárnap javult, hőmérséklete 37,3 fokra szállt. Ervérése is alábbhagyott és ma már nem haladja túl a 100-at. A paraszti-demokrata koalíció képviselőtagjai szerdán ülnek össze, hogy leszögezzék állásponjtjukat a belgrádi szkupstinában hozandó törvényekkel szemben. A paraszti-demokrata koalíció tagjai üléstük a régi horvát képviselőházban tartják meg. Bizonyosra veszik, hogy a szerdán összeülő értekezlet a szkupstina törvényeit érvényteleneknek fogja nyilvánítani.

Egy autóbussz tizenöt angol utassal nekiment egy vonatnak. Párisból táviratozza *A Reggel* tudósítója: Iron közelében egy autóbussz, amelyben tizenöt angol ült, nekirohant egy vonatnak. Az autóbussz fölfordult és kigyulladt. Egy 17 éves leány bennégett az autóbusszban. A többi utas mind súlyosan megsérült.

Bécsben nincs tifuszjárvány. Bécsből jelenti *A Reggel* tudósítója: Bécsben az utóbbi napokban pusztító tifuszjárvány híre terjedt el. A hivatalos körök szigorú vizsgálatot indítottak és megállapították, hogy a híresztelések alapja két hónap előttről nyulik vissza, amikor a 17. kerületben valahán történtek tifuszestek, amelyek közül kilenc halállal végződött. A járvány elterjedésének oka egy majorság volt, ahonnan beteg állatok tejét hozták forgalomba. A járvány továbbterjedését azonban hamarosan sikerült megakadályozni és a legutolsó betegeket június végén gyógyítva bocsátották el a kórházakból. Jelentik egyetlen tifuszestet sincs.

Vasárnap Rákospalotán összehúzózták két autó, négy utas megsebesült. Darabta Antal pestújhelyi herántulajdonos B. 35-243. számú teherautójával, amelyet maga vezetett, vasárnap délután Rákospalotán elütötte Langer Károly B. 24-485. számú taxiját, amelyben négy utas ült. A sofőr, Kurz János kivételével az autótaki valamennyi utasa könnyebb sérülést szenvedett. Lukács Armin és Túr Ervin kereskedők az ivószőlőknél az arcuton sebesültek meg. Németh Lajos ugyancsak az arcuton szenvedett zúzódást, Danla Antalnénak pedig a jobb lábára sérült meg.

Pilsen mellett lezuhant egy repülőgép, két utasa súlyosan megsebesült. Pilsenből jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnap délelőtt a pilscn-borji repülőtérén fészálott a nyugat-csehországi Aero-klub egy gépe, hogy Maricn-magbá repüljön. A gép körülbelül 100 méter magasságban megfordult tengelye körül és a pilscn-cisenstémi vasútvonal utastére zuhant. A szerencsétlenség láttára az Aero-klub alkalmazottai több katonai kíséretben a repülőgép alatt fekvő pilóták segítségére siettek s nagy-nelhezen kiszabadították őket. A pilóta és kísérője súlyos sérüléseket szenvedett. A repülőgép erősen megsérült.

Elütött egy egylovos kocsi vasárnap a pest-újhelyi körvonal. Pentújhely közelében a körvasút vasárnap elütött egy egylovos fuvaroskocsit. A vonat a fuvaroskocsit, amelyen Sauer György tulajdonos és felesége ültek, kétszáz méternyire magával húzta. A ló kiszévedett, a két utasnak azonban esodátusképen alig történt baja. A rendőrség elő-állította Rékasy Gusztáv vonatvezetőt, aki azt vallotta, hogy ő többször is jelést adott a kocsinak, amelyet szabálytalanul hajtottak. Mivel a szemtanúk is így vallottak, a rendőrségről elbocsátották.

Vizhefult egy moterosónak kilene utasa. Oslóbból táviratozza *A Reggel* tudósítója: A Lyster-fjordban egy tulzsunfult moterosónak egyik gözhajó sodrába került és fölborult. Utasai közül kilenecan a vízbe fulltak.

Szobátiz a Park-szanatóriumban. Vasárnap este telefonon értesítették a tűzoltóságot, hogy a Park-szanatórium egyik szobájában tűz támadt. A betegek észre sem vették, hogy tűz van az épületben, mert a füst a legfelső emeleten a szobátiznyok egyik szobájából tört elő. A VI. kerületi és a központi tűzoltóság, amely a hívásra gyorsan megérkezett, pár perc alatt elfojtatta a tüzet, amely valószínűleg egy eldohott gyítlapszálót keletkeztetett.

A sífoktól a Magyar Hírlapokt Egyesületéig: Között indóstitásunkban nyilván telefonbeszélgetés okozta félreértés alapján azt írták, hogy a pinakaház sífokona a Bathány-utca 16. számú házban működik. Ezzel szemben sífokona a Bathány-utca 16. számú házban Dombay Sándor penziója van, ahol soha semmiféle kártyaklub nem működött. Az állírlapokt a Bathány-utca 3. számú, Braun-féle villában tanyáztak.

Ma már igazán szegény, ha lakásunkban svábogár, ruzsni vagy hangya található, mert hiszen közüdmású, hogy amióta a „Rebus” svábpor forgalomba került, egy-szerbe megszabadulhat minden háziatás, műhely vagy szaktár az ártalmas fergéktől.

Egy meggyilkolt kislfiu holttestét kiásta a kutya vasárnap éjszaka Pesterzsébeten

Letartóztatták a kislfiu anyját, aki bevallotta, hogy egyetlen ökölc-szapással ölte meg gyermekét

(*A Reggel* tudósítójától.) Vasárnap este megdöbbsétek gyermekgyilkosságát fedezett föl Pesterzsébeten — egy kutya. A Bácska-utca 33. számú házban történt, hogy este 10 óra tájban a ház tulajdonosnője, *Ortina Mihályné* gyamnsnak találta házozó kutyájának folytonos ugatását. Ortinaimé kiment az udvarra s ekkor látta, hogy a kutya a kertben egy helyen dühödten kaparja a földet. Odasietett és nagy megdöbbséssére

a kutya egy 6-8 hónapos kisgyermek kendőbe csavart holttestét kaparta ki a földből.

A háziasszony sikoltozására kifutottak a lakók is, hamarosan odahívták a közelben posztoló rendőrt, aki aztán telefonon értesítette az esetről a budapesti főkapitányságot. A központi ügyeletről azonnal detektíveket küldtek ki a helyszínre, ott azonban ekkor már tudták, hogy ki a gyilkos:

a házbeliek a kis halottnak ráismerték a házban lakó Nagy Róza gyári munkás-

Megtámadtak az Orczy-uton egy magán-tiszviselőt. Az Orczy-uton — amelynek környékén elég gyakoriak az éjszakai támadások — vasárnap éjszaka ismeretlen alakok megtámadták Szaploneczay Lajos magán-tiszviselőt, aki az Örmölygy-utca 28. szám alatt lakik. Szaploneczayt a támadók hábaszartták. A sebesült fiatalembert a mentők a Rókusba vitték.

Kolumbiában kirohant egy expresszvonatot és öt utas megélték, huszat megsebesítettek a banditák. Buenos-Ayresből jelenti *A Reggel* tudósítója: A kolumbiai Tuluabáiban banditák támadtak meg egy expresszvonatot. Az utasok közül ötöt megélték és huszat súlyosan megsebesítettek. A nagy zűrzavarban magukhoz ragadták a postakocsi értékeit, valamint az utasok értéktárgyait.

Lodzban leégett egy nagy vegyészeti gyár és körülötte egy egész városnegyed. Varsóból jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnap tűz támadt egy lodzi nagy vegyészeti gyárban és az ipartelep épületeit teljesen elhamvasztotta. A tűz rettenetes gyorsasággal terjedt és a gyár körül elterülő városnegyedben óriási kárt okozott. A tűzvesz során leégett egy kórház is és a betegek közül egy meghalt, sokan megsebesültek.

Jövő vasárnap üres lesz Budapest! A balatoni napra, amelyet augusztus 5-én tartának meg, minden epizódiából emhber leutazik Pestre! Az ezertíz rendezőbizottság több mint ezer szórakozással és meglepetéssel várja a balatoni nap résztvevőit. Jegyek minden jegyirodában válthatók.

leány Zsiga nevű kislfiára.

A gyilkosság hírére a késő éjszakai órákban izgatottan gyűltek össze a környék lakói az Ortina-ház kertjénél, ahol a gödörnél várták a rendőri bizottságot. A házbeliek elmondották, hogy Nagy Róza néhány nappal ezelőtt azzal távozott el otthonról, hogy a kis Zsigát kosztba adja egy ismerőséhez. A detektívek éljél felé meglátatták Nagy Rózát, aki töredelmesen bevallotta, hogy

kisgyermekét a fejére mért egyetlen ökölc-szapással ölte meg,

mert nem tudta elartani s mert a gyerek gáfolta abban, hogy munkát vállalhasson. A házbeliek csakugyan azt mondták, hogy a gyereket elhelyezi egy ismerősénél, de amikor elindult vele, a gyerek már halott volt. Késő éjszaka visszalopódzott a házhoz, a holttestet elásta a kertben — arra nem gondolt, hogy a kutya ki fogja kaparni. A szerencsétlen gyermekgyilkos anyát — aki csak 22 éves — vallomása után a rendőri bizottság letartóztatta, majd a detektívek behozták a főkapitányságra

Vasárnap, Jaurès meggyilkolásának évfordulóján békétüntetések voltak Franciaországban

Páris, július 29.

(*A Reggel* tudósítójának távirata.) Jaurès halálának évfordulója alkalmából Paul Bouncour egy négyvölésen beszédet mondott, amelyben méltatta Jaurès életét és művét, valamint azt az akcióit, amelyet a háború ellen kifejtett. Paul-Boncour a hallgatóság tetszésnyilvánítása mellett kijelentette, hogy folytatni fogja terénkenységét a Népszövetségnél, amely a békének jelentős szerepe. Paul-Boncour beszéde után a gyűlés résztvevői menetet alkottak és Jaurès emlékművéhez vonultak, amelynél Paul-Boncour ismét beszédet mondott. Az évfordulót az ország több más városában is megünnepelelték.

Három gazda egész termését fölperzseltte egy föllobbant benzínmotor. Székesfehérvárról jelenti *A Reggel* tudósítója: Bagotai Károly zámolyi birtokán vasárnap délután esőfél közben föllobbant a benzínmotor. Két szomszédos házra is átterjedt a tűz és három gazdának egész termése a tűz martaléka lett.

NAGY KALAPVÁSÁR

július 30—augusztus 20-ig bezárólag

NAGY FERENC-nél Muzeum-körut 2

(Régi Nemzeti Színház épületében)

6000 darab kalap kerül eladásra

már 4 pengőért

a legjobb minőségű gyapjúkalapok és

12 pengőtől

finom nyulszőr, a legjobb márkák a Gyukits, Habig, Borzalino, Ita, több német, angol, osztrák és francia gyártmányu, — a tölem megszokott jöminőségű és a legújabb divatu kalapok kerülnek eladásra

Megnyitás július 30-án, hétfőn reggel 7 órakor

A kalapok jó minősége és oleóságá miatt előreláthatólag óriási forgalmat fogok lebonyolítani, azért kérem a n. é. vevőközönségemet, hogy már a reggeli órákban kezdjék szükségletük fedezését. — Nagyobb mennyiségben nem adok el,

Kiváló tisztelettel

NAGY FERENC kalaposmester

Nem idényárusítás, hanem minden idény kalapja beszerezhető

Bakó László magas lázzal vivódik a Kéthly-klinikán, de orvosai biznak erős fizikumában

Látogatót nem engednek be hozzá, mert annyi vendége van, hogy egy vastag könyv már megtelt az aláírásaikkal

(A Reggel tudósítójától.) Bakó László, akinek egészségi állapotáról szombaton este kedvező jelentéseket adtak ki, a vasnapra virradó éjjel óta ismét

magas lázzal vivódik.

Vasárnap volt éppen egy hónapja, hogy a művész beköltözött a Kéthly-klinika kertrenyilő csöndes különszobájába. A szoba ajtaját felesége és ápolónője azóta éber gondallal őrzi, hogy idegen látogatónak ne zavarhassa a nagybeteg nyugalmát. A látogatók, akik közt elsőnek Szigec Jenő polgármester és Folkusházy alpolgármester jelentkezett, csak abba a könyvbe írhatják be nevüket, amely B. L. jellel az állandóan ott fekszik a klinika portásfülkéjének ablakában. Vasárnapra

az első vastag látogatási könyv megtelt, másodikát nyitották

és ebbe írta be József főherceg nevét is a

titkára. — László már hónapok óta titokzatos eredetű lázokról panaszkodott — meséli a művész felesége —, amelyek ellen hiába kerestek enyhülést fürdőhelyeken. Mégis fölkeltek esténként az ágyából és eldöszölte szöröpét a Nemzeti Színházban, lázasan és meg-megesülő erővel, mert hallotta, hogy a színházban azt sugdossák, hogy nem is beteg és

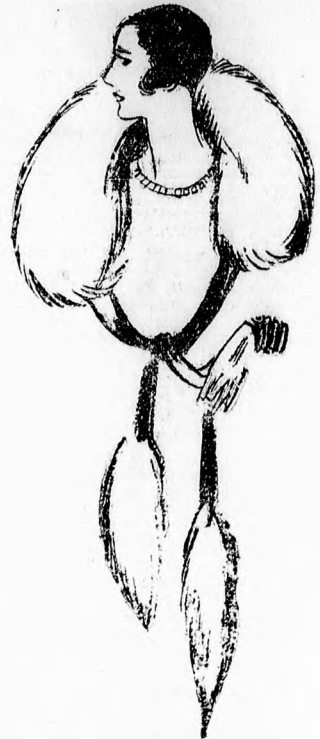
nem akarta, hogy szimulánsnak tartásák.

Csak néhány héttel ezelőtt jutott eszébe valakinek egy újabb orvosi konziliumon, hogy a betegséget alighanem egy rossz fog okozza és ekkor csakhamar kiderült, hogy egy évke óta tappangó foggyógyedés már hosszabb idő óta fejlődő súlyos vérmérgézet okozott.

A művész kezelőorvosai vasárnap este azt a fölvilágosítást adták A Reggel tudósítójának, hogy Bakó Lászlót erős fizikuma remélhetőleg át fogja segíteni ezen a súlyos betegségen.

Hölgyeim,

e héten az ideai szokatlanul forró nyár lelegezsabb estélyi és társasági ruhái következnek.

— Kiss Rezső, a legnépszerűbb délamerikai festőművész hazáján látogatába. Buenos-Ayresből írja A Reggel tudósítója: Kiss Rezső, aki három évvel ezelőtt, amikor Délamerikába költözött, egy csapásra Argentína és Brazília legismertebb és legkeresettebb portréfestőjévé lett, nemskára elhagyja eddigi sikerei színhelyét és az Egyesült Államokba költözik. Itt „Délamerikai László Fülöpnek” nevezték el Kiss Rezsőt, akinek vászna előtt modeltült Brazília elnökétől az argentinai köztársaság elnökéig Délamerika minden közéleti és pénzelőklősege, úgy, hogy Kiss többet keres, mint Magyarország összes festői együttvéve. Mielőtt Északamerikába tenné át műtermét, novemberben Budapestre jön családja meglátogatására.

— Harmine magyar eserkészleány vasárnap németországi vándorlásra indult. Vasárnap délután eserkészletalomban és barna eserkészleányformában harminc fiatal leány gyülekezett a Keleti pályaudvar előcsarnokában. A magyar eserkészleányok, akiknek ez az első vándorútja, Nürnbergbe utaztak, ahol Hertwig Katalin bírói hivatali képviselő-nővel az élükön, a német eserkészleányok küldött-sége fogadja őket. A csapat bejárja Németországot, majd Naumburgban ötnapos magyar-német eserkészleánytalálkozón vesz részt, amelyen a sporton és táncban kívül a főzésben is összemérik erejüket a két ország eserkészleányai.

— Az afgán király az egynejséggel akarja kiirtani a korrupciót. Londonból írja A Reggel tudósítója: Amanullah király Afganisztánba való hazatérézése után azonnal minisztertanácsot hívott össze. Azokban az európai országokban, ahol jártam — mondotta — sehol sincs korrupció! És ezt annak tulajdonítom, hogy a hivatalnokoknak csak egy feleségük van, sőt sokan nőtlenek... Ezért elrendelem, hogy minden afgán hivatalnoknak ezentul csak egy felesége legyen. Dermédt esőnd fogadta a királyi szózatot, de az afgán felelős miniszterek tudják, hogy öfelségével nem jó ellenkezni, mert ők — a fejükkel felelősek. És a király folytatta: Aki több feleséget akar, nem maradhat államhivatalnok! Nos, válasszatok! A miniszterek nem adták be lemondásukat, ellenben fölmondták a feleségeiknek.

— A szentendre-visegrádi villamos ügyében ki-sajátítási tárgyalást tartott vasárnap a pestvidéki törvényszék. Vasárnap délután a szentendrei város-háza nagytermében tárgyalást tartott a pestvidéki törvényszék. Vidovics táblbíró megidézte mindazokat a földbirtokosokat, akiknek ingatlanuk van azon a területen, amelyen a szentendre-visegrádi villamosvasútvonal fog haladni. A vasárnapi tárgyalás viharosan folyt le és nagy vita támadt a megváltási összeg körül, amelyet azok a birtokosok kapjanak, akiknek birtokából a vasút eljajra egy részt kihalásnak. A helyi érdeklői vasúti 60-60 filléres összeget ajánlott föl a megváltásra kerülő ingatlanok névszámigóért, a földbirtokosok viszont azt hangoztatták, hogy azon a környéken 1-3 pengőért ér egy négyzetöblöni föld.

— Főlemlik a francia szenátorok és miniszterek fizetését. Párisból jelenti A Reggel tudósítója: A Budapesti képviselők a háború után kétszer emelték föl évi fizetésüket, amely most 45.000 frank, de a szenátorok, államtitkárok és miniszterek fizetése nem változott a frank értékcsökkenésének megfelelően. Poincaré most törvényjavaslatot dolgoz ki, amely a fizetéseket a frank tényleges értékéhez képest a békébeli ötszörösére emeli, tehát a szenátorok fizetése 60.000, az államtitkároké 120.000, a minisztereké 200.000 frank lesz.

— A jövődéki büntetőjogi új rendje. Augusztus 1-én lép életbe a jövődéki büntetőjog. E rendelkezéseket közli a „Magyar Törvényközlöny” új száma. Előfizetés félévre 5 P.

PIRELLI PNEU- ÉS TÖMŐRÖMI Autómból Ker. Rt. Budapest, Bátyvány-u. 12

— Ma harminc éve halt meg Bismarck. A német birodalom első kancellárjának és legnagyobb államférfjának nagysága nem volt viszonylagos, hanem abszolút, mert az óriások birodalmában is óriás-számba ment volna. Jellemek talán még nagyobb volt, mint államférfiak, mert meggyőződését szentebbnek és sérthetetlenebbnek tartotta, mint föl-kent uralkodóját. És ebből sugárzott ki tragikum: három-holnapra kiadták az útját, mint valami tetlenéért cseledek. Pedig csak az volt a bűne, hogy oly magasan emelkedett ki II. Vilmos egész környezetéből, hogy meg a császár nyaka is megfájdult, amikor föltekintett az óriáshoz. De talán nemcsak Bismarcknak, hanem a mai Európának is ez a szem-nialitás lett a tragikum, amely a franciákat Sze-dánhoz sodorta, a német államokat pedig egyetlen nagy egységbe forrasztotta. Ennek a szédules koncepciónak megvalósulása ráncszedte Európára és patológikus állapotot idézett elő a népek lelkeiben. Ha tudás és, de logikailag megokalt a fölfogás, hogy a világháború a francia-porosz háborúval kezdődött. A német erő, amelynek Bismarck volt az érjesztője és megalapozója, fesszelyezte a világ egy részét. Szejjelverték hát ezt az erőt és Bismarck voltaképpen nem 1890-ben, hanem 1918-ban bukott meg. Rémes volt! Így csak óriások bukhatnak meg...

— Éjszakai rablótámadás a Közvágóhídnál? Vasárnap megjelent a rendőrségen Horváth József szigorló gépészmérnök, aki az Agyar-utca 117. szám alatt lakik. Elmondotta, hogy vasárnap hajnalban 3 órakor egy nőismerősével együtt jött a Közvágóhíd vendéglőjéből. A helyi érdekű vasút végállomásánál egy autó állott meg előttük, amelyből két fölöltözött férfi szállt ki. Egyikük a nőhöz lépett és így szólt hozzá: „Nagysád, jöjjön inkább velünk!” Horváth felelősségre vonta támadóját, amire az háta mögé ugrott, lefogta karját, társa pedig benyúlt a szigorló mérnök zsebébe és elrabolta 200 pengőért tartalmazó pénztárcáját. Horváth József megjegyezte magának, hogy az autótaxi, amellyel a támadás után a két férfi továbbrohogott, a Bp. 16-220. számot viselte. A rendőrség beidézte ennek az autótaxinak a sofőrjét, aki elmondotta, hogy vasárnap hajnalban vitt ugyan két férfit a Bakáts-terre, elhaladva azon a helyen is, ahol a szigorló mérnök szerint a támadás történt, azonban határozottan emlékszik, hogy két utasa nem szállt ki az autóból és semmiféle támadást nem követett el. A rendőrség tovább nyomoz abban az irányban, hogy tényleg el-rabolták-e Horváth József 200 pengőjét?

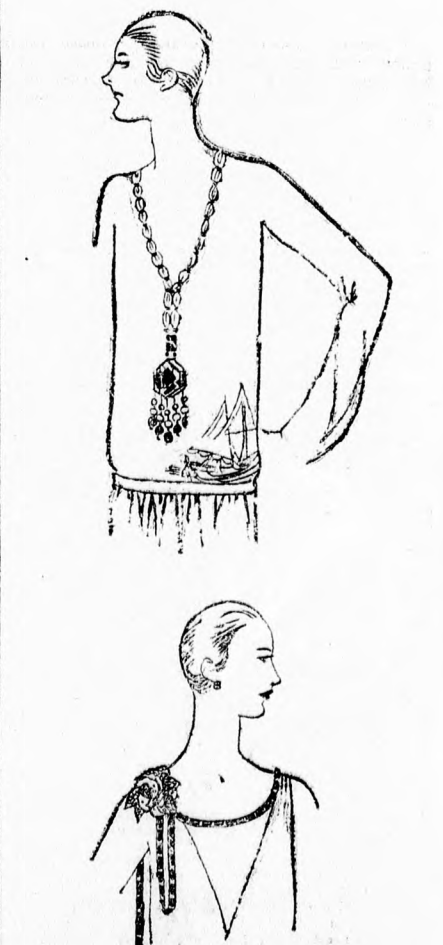
— Vasárnap megnyitott a pusztai kúti országos szantóépbemutató. Az Omge az idén rendezte a negyedik országos szantóépbemutatót, amelynek vasárnap délelőtt volt az ünnepélyes megnyitása. A bemutatót Szabó Gusztáv műegyetemi tanár elnökletével Rothmeyer Imre és Kund Endre készítettek elő. A szantóépbemutató az ország igazgat-sáldalma nagy számban vett részt. Pusztatanyó állomáson Jurekó főtanácsos fogadta őket s vezette pusztai kúti mintagazdaságára. Egész nap teljes üzemben dolgozott a harminc különböző típusú szantóépgép, amelyeknek teljesítményességét és munká-ját a nagy hőszeg ellenére is észrevételték meg a környék gazdái.

— Angliában az elmúlt esztendőben megtartott zajta-lansági versenyen a „Matchless” motoroképkar vőtte az első díjat, amely körülmeny igen magasan értékel-ődött, mivel a „motoroképkar” rajos volta miatt igen nagy az áverző.

Elsősosztályu munkásaim által készített raglán- és felöltő-ujdonságok

észenen vagy mérték után
WIDDER férfitiszabó IV. Városház-u. 20
Telefon: Aut. 880-20

— Házasság. Wacselyi Klári (Köbánya) és Vörös Ferenc, a Budapesti Lipótvárosi Takarékpénztár elnöke házasságot kötöttek. — Dr. Stein Miklós fogorvos és Erlich Katalin vasárnap Székesfehérvárott házasságot kötöttek.

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mit szól a 100 fok Fahrenheithoz ma reggel?

— Fahrenheit? Talán maga is Angliában járt? Amire, szegény pestiek vasárnap reggel ébredünk: 33% becsületet Celsius már nem is elég magának? Nekem elég. És elég mindenkinek. A hét utolsó három napján, vasárnap délig Pest főtt, sístergelt, izzott, szortyogott, mint a pokol, ahová őnt, nemcs íjja, a viceivel, kérdéseivel és becses személyével, kívánom. Ne jött volna a délutáni zivatar, szóba sem állok kegyeddél!

— Ha sokáig tart a kánikula, valóban meg-hűlyülünk...

— Csak egyes számban, öregem! És éltesse a remény, hogy Párisban zuhog az eső, Londonban szélvihár, Brüsszel hajnal óta ázik... Itt ugyan még ég a napmelegtől.

— Csak nem?

— Sőt. Egy, csak egy legény van talpon a vidéken, meddig a szem ellát pusztja földön, égen...

— Uram bocsá! Jó Toldi Miklósról?

— Eltalálta. Jó Beöthy Lászlóról, a színházgatók vezérével szóló ének következik. A közhírházak jobbra nyári álmukat alusszák, egyetlen kivételt: a Belvárosi. Beöthy vezér urunk már hajszátpontossággal tudja, hogy a jövő uborkaszegzonig mit mikor játszik. Ehhez szóljon!

— Dehogyan szólók, izgulok!

— Azt, hogy mit mikor? Nos, a „Nászéjszaka”-val nem szeptemberben nyúl a Belvárosi, hanem, au contraire, augusztus 18-án...

— Lelhetetlen! Folyton azt olvasom, hogy a Horvát-kerében a „Régi nyár” — ma este az ötvenedik előadás! — szeptemberig megy és Honthy plusz Gózon...

— Jámber óhajítások csupán. Honthy plusz Gózon augusztus 18-án már nem a Horvát-kertben lépnek föl, hanem a Petőfi Sándor-utóban. Beöthy kénytelen hozzájuk ragaszkodni, mert a „Nászéjszaka” sikerétők estmúltak.

— És ez a „Nászéjszaka” örök?

— Sajnos, nem az. A kapunyitással egyidőben elkezdődnek az új darab próbái, egy kis francia operett, „Le petit choc”-é, amelynek zenéjét az igen dívalos párisi, M. Sultz szerzte, szövegét pedig az igen kilbű M. Harányi Zsolt fordította. A hőlgyek: Honthy, Berkó és Szilágyi Maresa (akinek ez a debütje a Belvárosiban!), az urak: Dolly, Várnai, Sugár és Bilicsi (új és ifjú komikus Szegedről) és last, not least Gózon Gyula, akie a cim-szerep.

— A magyar címe?

— A „Le petit choc” magyar címe: „Jolly Jocker”...

— Nyert, Tovább!

— Talán hagynd, hogy lélekzetet vegyek. Nos, a következő újdonság egy híres Birabcaudrámá, „L'unique”, — amely a tavalyi párisi szezon egyik nagy sikere volt és a Belvárosiban a következő szereposztással megy színre: Makay Margit, Körösy kisasszony, Toronyi Imre (az Új Színház volt tagja) és Dolly Ferenc. Most pedig figyeljen. Beöthy szezonjának „legnagyobb ékessége” Molnár Ferenc új vig-játéka lesz, esetleg a „Napoleon”, esetleg más, de az új darab átadását M. F. mindenképp szeptemberre ígerte, amikor is Beöthyyel együtt díszponálnak a bemutató idejéről és a szereposztásról.

— Ugy tudom, hogy októberben indul a Molnár-ciklus a Víg-színházban. Itt is Molnár, ott is Molnár?

— De nehéz a fölfogása. Beöthy bebiztosította a maga Molnárját, A Víg-színház ciklusa a Molnár—Roboz-szerződés szerint csak akkor kezdődhetik, amikor a Belvárosi Molnár-vig-játéka már lezajlott. Előbb egy lapodtat sem.

— Vagy úgy?

— Hogy mi minden van még Beöthy tarso-lyában, summázom: egy Lengyel Menyhért-vig-játék és Lengyel apósának, Gerő Károly-nak „Próbaházasság” című vig-játéka, amely negyven évvel ezelőtt nagy siker volt s amelyet Lengyel átszab és modernizál Honthy Hannára; a „Nebántsvirág” szintén átalakított fazonban; Verncuil: „Ma soeur et moi” című vig-játéka Armont és Gerbidon komédiája, „Les aventures d'Irène”, amelynek az a nevezetessége, hogy még sehol sem adták elő, ellenben a most következő szezonban a Theatre Francaise, Reinhardt és a Belvárosi körül-belül egyidőben mutatják be; következik Ben Johnson — Shakespeare híres kortársának — „Volpone” című komédiája, amelyet Stefan Zueig, a nagy osztrák költő dolgozott át a mai színpadokra s amelynek fordításával Emőd Tamás már eléstült; Gellért Mária „A vörös sál” című darabja, Török és Fodor új darabjai, végül egy tavaszi operette, Jacobi Viktor részben régi, részben ismeretlen metódiáiból... Figyelj! Elérkezünk a 29-es nyári szezonig!

— Eljen a Vezér! Ez azután program! Mit tud más kapunyitásról?

— A Terézkörúti Színház szombaton nyúl, augusztus 4-én. Nagy Eudrénék ugyanis az a véleménye az augusztusleleji elindulásról, hogy az abszolút kedvező, mert ilyenkorra a közönség már megtelt a perifériák uborkáival és libáival. Az új műsort a színház a régi sláger-számokból állította össze, amit tapasztalata szerint közönsége szintén igen gulíroz. Csak a konferánsz nem repriz, sőt ellenkezően, vadonatúj a legfrissebb nyári történetekről. Es új egy Debrecenből szerzödtetett primadonna — qui viva, verra!

— A Víg-színházról persze boszorkányos volna valamit tudni, hiszen Jób még Tátra-füreden hűsöl és a fenyveserdők sötétségűn egyelőre mátra gondol, mint a szezonra...

— Megint meletaltál. Hogy magát miért nem szerzödtette Berechtold, vagy Burrián a K. u. k. diplomáciába! Csak ott voltak ilyen jól informált bölesek. Jób e pillanatban víg-színházi ivodájában ül és dolgozik. Holnap pedig Föld-váron Robozzal beszéli át véglegesen a Víg-színház jövő évi műsora. Hogy mivel nyitnak, egyelőre titok, de annyit elárulhatok, hogy nagy chance-a van a „Mary Dougan” című amerikai darabnak, amelynek az a szenzációja, hogy az egész egyetlen bírósági tárgyalás, nem megy föl benne a függöny és szünet csak akkor van, ha a színpadon a bíróság elnöke szünetet rendel el és a bíróság távozik.

— Rómók! Es mi van a Molnár-ciklussal?

— Teljes színlappal szolgálhatok. A „Farkas”-t Gombaszögi, Törzs és Rajnai, a „Lilium”-ot Varsányi és Somlay, az „Ördög”-öt Hegedűs és Titkos, a „Testör”-t Titkos és Somlay játsszák.

— Apropos Titkos... Természetesen még

Giesshübel és Marienbad között roboz az ő kis Mineráján...

— Újból telitalált! Szombaton óta ugyanis Titkos Ica is a Regge-uton nyaral. Autón érkezett Pilsen felől, ahol a legszökebb sört mérlik, este nyolckor jött át az óbudai vámon és egyenesen a hullámfürdőbe vitette magát.

— Képzelem, micsoda érdeklődés volt a tré-kos Ica iránt... Es a többi külföldön nyaralók?

— Heltai ma érkezik haza Karlsbadból, ahol lefordította Somerset Maugham „Constant wife” című szindarabját, amelyet Gombaszögi fog eljátszani a Víg-színházban; Molnár Feri Karlsbadból, egyenesen a „Hotel Bad”-ból, autóturára megy, amelynek célja Celerina, ahol Darvassal találkozik; Ilasvay Rózi is hazaérkezett Cannesból; Kosáry viszont Berlinbe szerzödik; Gadl Franci a Lahmann-nál soványító kurán néhány kilócskát hízott és most Ostende mellett tart hízulárát, amelyen remélhetőleg megfog. Makay Margit Gabriella nővérel, Faludi Jenő és Molnár Desző társaságában Abbázában játszik...

— Rummy-t, természetesen?

— Csakis. Reinhardt Biarritzban nyaralt július 27-ig, akkor ment Salzburgba, ahol a „Haramiák”-at rendezi, szeptember elején megy Bécsbe és az „Artisten” című amerikai darab-bal startol a Josephstädter-beu. Október elején pedig Pestre jön. Es hol fog játszani visszavonhatatlanul? Nem találja ki! László Ödönnél a Király-Színházban.

— Oriási! De még ne kezdje ki októbert! Maradjunk a nyárnál, egy percre... Hallom, remek külföldi autók állnak a hotelek előtt...

— Igaz, egy nagy autobuszra való miss America van Budapest. Es, amint ezt már lehetetlen nem tudnia, Hajós Mici a Broadwayról egyenesen idejött üdülni. Mióta belkóstolt a nyári Pestbe, azt mondja, hogy Pest különb világfürdő, mint az összes amerikai beach-ek. Délben kivétel nélkül a Ritzenben üdül, este pedig mindenütt, ahol bowlét isznak. Es este orfeumba akart menni társaságával és nem akarta elhinni, hogy ott már régen operett-színház van.

— Igaz! Mi újság Faludi Sándornál, a Fővárosi Operett-színházban?

— Teljes jegyrezetben várja a kapunyitást. Már annyira készen állnak, hogy nemcsak programjuk van, de műsoruk is. Csupa operett. Mégpedig: 1. Good News amerikai szerzödtől, Jerome Kern-től; 2. „Lulu”, a híres párisi siker; 3. Drégely Gábor „A kisasszony férje”, amelyből Harmath Imre és Abraham Pál írtak operettet; 4. Szilágyi—Eisemann zenéskomédia; 5. új magyar zeneszerző: Kemény Egon debütje; 6. még egy magyar, amely meglepítés lesz...

— Páris?

— Csak annyi, hogy Fodor Gábor nem nyitott koscsát Párisban, eszedégekben sem volt, csupán barátságából támogatta Lukács Nándor vállalkozását. Fodor Gábornak, aki a Francia-Magyar Club népszerű elnöke, izoldatógyára van a francia fővárosban, tekintély nagyiparos körökben és minden magyarok kedves embere...

— Vidék?

— A Barony—Boros—Sólyom-turné azóta bejárta Tolnát és Baranyát, mindenhol sikerrel. Helyreigazítás: Kispesten nem Mariházy már a direktor, de a derek Miklósi, akinek kellemes és tehetséges előadásait szívesen látogatja a publikum.

— Ezek után...

— Egy rejtély. Ansixkártya. Vasárnap

ELTALÁLTAM! A LEGJOBB ZSÁKMÁNY

Szombaton nyílik a Terézkörúti Színpad

A pesti nyár szenzációja:

A régi nyár

Minden este 7/8 órakor

Pénztár telefonszáma: Automata 514-50

kaptuk. Irta egy türről pattant operettprimadonnának és egy ismert bankár. Münchenből. Utirány: Bayreuth—Páris. Ezt találja ki, ös-kös!

— Van eszembe! Plety...

— Nem plety... Mégsem jár rosszul, ha elfogadja helyette ezt a romantikus történetet. Tehát a béke aranyéveiben a fiatal színész és a fiatal színésznő egy társulatát szolgálatok Tháliát Temesvártól. A fiatal ember, aki már ekkor is mint jellemzős aratta sikereit, beleszeretett a fiatal színésznő babonás szökegésébe, fítos szépségébe. Minden a legjobb uton ment volna, ha Beöthy Lászlónak föl nem tűnik a kis temesvári bűvésznő szépsége, amelyhez nem mindennapi návatehetség és egészen egyéni bájjal csengő és csodálatosan kifejező énekhang járult. A színésznő Pestre került és eljárt az „János vitéz” Iluskáját, aztán a legnagyobb magyar dízós lett belőle. Közben a színészt is észrevették, őt is Pestre hozták, mégpedig egyenesen az ország első színházához. Ott játszik azóta is áhitat-

tal, hűséggel, kitartással, sikerrel. Az idők folyamán a művésznő férjhezment, nem is egyszer, de kétszer. A művész megnősült, nem is egyszer, de kétszer. Amikor azonban a télen hosszú idők elmúltával össztalálkoztak, már mindkettlen szabadok voltak mindkét házasság kötelékétől. Az este óta föléledt a régi barátság, együtt látni őket mindenütt és a beavatottak szerint harmadszor is házasságot kötnek, ezúttal egymással.

— Szabad a romantikus hős nevé, hogy el-mehessen gratulálni.

— A monogram: B. Gy. És ha már ott van a színházról, szóljon be A. G. hásszerelméhez is, akinek szintén kiár a gratuláció, mint rö-legénynek. A menyasszonya egy ifjú szöke tchetség, aki most végzte a színiiskolát.

— A Danubius-film bemutatja a Fürnóban. Érdekes filmuszagot látunk a héten: A német ipar Danubius-filmjeit. Különösen szép volt az „Itél a Dnyeszert” című dráma, de a szakkiötésnek a többi képet is nagy tetszés-sel fogadta. A kitünő föliratokat Lektor Artur írta.

A főváros középítési ügyosztálya hadat üzent az építészetnek

A városházán, úgy látszik, az architektúrát kitörlik a képzőművészetek sorából

(A Reggel tudósítójától.) A háboru előtt Budapest utcáinak legszebb díszje és ékessége azok a gyönyörű középületek voltak, amelyeket szerte a városban emeltek. A legkitünőbb művészek, legjobb architektusaink versengtek abban, hogy minél frissebb, minél kedvezőbb és minél harmónikusabb középületekkel szítsék a főváros külső képét. A háboru utáni szegénység ennek az igyekvésnek hosszú időre véget vetett és most, hogy a hosszú takarékoskodás után újból elkövetkezett az ideje, hogy

új épületekkel, új iskolákkal

gyarapítsuk középületeink sorát, az a halálosan szürke és minden artistikumnak ellenséges szellem, amely a városban elterpeszkedett, egy tollvonással visszán akarja lökni a várost abba az érdebe, amikor a kiválasztott művészek helyett hivatalnokok, hivattésztes alkalmazottak invenciójára és tehetségére bízzák, hogy megtervezék és fölépítsék a város középületeit. Arról van szó, hogy

a középítési ügyosztály puccszerűen

megvonta a megbízatást azoktól az építészektől, akik a közeljövőben fölépítendő iskolák tervei már elkészítették és ezeknek az iskoláknak újonnan való tervezését és fölépítését hivattész szegény mérnökök munkájával,

saját hatáskörében,

kebelbelileg, ahogy mondani szokás, akarja elkészíttetni. Legalább 50 esztendője, sőt mondhatni, egy évszázada, hogy ezt az építési politikát a város vezetősége elejtette. Képzelnék el, hogy festene a Nemzeti Múzeum vagy a Vigadó, ha nem genúialis művészek, hanem a derék sváb pallérok terveztek volna őket, akik akkor a városházán ültek. Vagy milyen volna a homlokzata vagy belső kiképzése a Gellért-fürdőnek, ha az ügyosztály kiagyaltta tervek alapján készült volna el? De a kérdés súlypontja nem is az artistikumon van. Van

pénzügyi, gazdasági oldala

is. A Szechenyi-fürdő botránya, a rengeteg tulajdonos, amelybe ez a fürdő került s amely lehetlenné teszi, hogy olcsó árak mellett nagy tömegek használhassák, a gyatra kivétel, amely hosszadalmas s költséges javításokat és átalakításokat tesz szükségessé csak azért, mert hiányzott az ellenőrzés, a szigorú kontroll a vállalkozóval s a tervező építéssel szemben, félo, hogy megismétlődik. Vajon mi fog történni, ha iskolák és középületek egész sorát maga a hivatal készíti el, maga a hivatal adja ki az építkezést s ellenőrzi a munkálatok végrehajtását? A hivatal,

a középítési ügyosztály föladata ellenőrizni s nem tervezni

és az a kemény lecke, amelyben a város urainak a Szechenyi-fürdő körül részük volt, jobb belátásra bírhatta volna őket. De úgy látszik, a hivatal, amely egész életünk fölött elterpeszkedik, ellenőrizhetetlen és lebírhatalatlan. A hivatal mindent jobban tud, a hivatal mindenhez jobban ért, a hivatal szebben és különben tervez, mint Törny professor maga, mert hiszen őt is elűzték egy iskola tervezéséről s ha majd a közgyűlés elszörnyűködve állapítja meg, milyen rengeteg pénzbe kerültek a hivatal tervezte közhely-homlokzatu új iskolák,

ZÁLOGCÉDULÁKAT brilliáns-ékszereket s bárkinél drágábban vesz
SCHILLER IV, Váci-utca 78/80

akkor már késő lesz!

Mert sok pénzbe fognak kerülni, annyi bizonyos, hiszen a városnak van pénze bőven, sorra veszi a magnáspalotákat, Nádor-tereket s a polgár, akit elűntek jövedelmi forrásaitól, hallgat és fizet. A magyar építészek nem érdemelték meg a fővárostól ezt a bánásmódot. Értvedekig singlítotték munka híján, ma, ez ében, a mult évi adójuk dupláját fizetik s erre azért az jutalom, hogy kiadott régi megbízásaitat elvonják tőlük. Az állam, a miniszteriumok már észretertek s ma már már nincs rá eset, hogy a miniszteriumok műszaki osztályai valamirevaló magasépítést maguk végezzenek el. Nemesak a kultusz-miniszterium adja ki az iskolák építkezéseit,

sajnos, többnyire pályázat mellőzésével

magánépítéseknek, még a pénzügyminiszterium is neves építészre bizza még a kisebb vidéki adóhivatalok tervezését is, hogy az országban szerzeszét modern, friss és szép épületek emeltesen.

Budapest főváros az egyedüli, amely a régi purgerok szükkeblű, senkinek semmit nem juttató rendszerére tér vissza.

Ez az a rendszer, amely telepítette a várost szürke bérkaszárnnyakkal, amely a köröngyegben egyetlen zöld foltot se hagyott, amely a várhegy lejtőin kürtöszéri hatemeletes házak építését türtse s ez az a rendszer, amely a Lipótkört mögött, az épülő új városrészekben egyetlen talpalatnyi terület, egyetlen játszóteret nem juttatott, hanem a parknak szánt Luzenbacher-féle komplexum fölcsúszását és beépítését is megengedte azazal az indokollással, hogy a kisajuttatása nincsen pénz, de ugyanakkor szemrebben nélkül fizette a súlyos milliárdokat. Ugyalászik a városházán az architektúrát kitörölték a képzőművészetek sorából.

A Kamara a Roxy testvérszínháza lett

Meglepő hírt kaptunk a Kamara és a Corvin mozgóképszínházakról: társasviszonyba léptek a newyorki Roxy-val, amely a világ legnagyobb és legelőkelőbb mozija. A dolog úgy jött létre, hogy a Kamara és a Corvin leköltöttek az idei szezonra a Fox-cég szenzációs filmanyagát, amely csupa slágerképből áll. A Fox emek fejében a két pesti színház és a hatalmas Roxy között ententot hozott létre, ami egybeköt azt is jelenti, hogy a Kamara és a Corvin ugyanazt a filmet ugyanakkor játssza, mint a Roxy. Nem kell itt bővebb magyarázat, hogy ez világnívóban és elsőégi jogban mit jelent. A Roxy annyi üzleti és művészi elismeréssel van budapesti testvérszínháza iránt, hogy ezek másorából máris átvett egy egészen elsőrangú filmet, „A keringőkirály”-t (Heut spielt der Strauss), amelyet a magyar bemutatásával egy időben tűzött műsorára. A testvérség az előzőmök területén is megnyilvánul: a két pesti színház a Roxy-tól a szenzációs amerikai előzőmök egy részét is átveszi. Ugyancsak e megállapodás értelmében a Kamara augusztus 4-én megnyitja kapuit, ugyanazzal a filmmel, mint a Roxy: „A hold leánya” című nagysebűs attrakcióval, amelynek főszerepét a szlárók sztárja: a szép Dolores del Rio játssza. Az előzőmök, amelyet a Kamara igazgatója, Tsuk Imre a filmhez beállit, ugyanazon a motívumon és zenén épül föl, mint a Roxy előzőmök.

A Szemlész és a sorsharag

— Levél a szerkesztőhöz —

Emlékszel a nyírségi határesárdákra, amelyekben szokás volt pihenőt tartani a falrakaszított italmérsi engedélyek, trafikjogok és más háziállások alatti? Emlékszel a határesárdákban a mindenkor csendőrokkre, akik lóháton járták a határt félelmetes kákos-talokkal: a faluzó, ugynevezett vadorkéményseprőkre, akik tele voltak dallal, mese-mondással, már csak bánatos foglalkozásuk miatt is? És emlékszel az ivó sarkában lesipusdás módjára meghúzódó fináncra, a spenőbakára, akit Bach-korszakbeli szereplése óta nemigen kedveltek Magyarországon! A finából pénzügyőr lett; a biztos rangban levők még sarkantyut is verettek a csizmájukra; a szemlészek pedig némely vidéken némi sikerrel is dicsékedhetnek vala a kikapósabb asszonyfajtánál. De még mindig csak gyalogosan baktatott a finác, még ha hosszúsávú puskát is akasztott a vállára. És a mogorvább külsejű vadászraktól dehogyan is merészelt volna elkérni vadászengedélyüket! Hát csak ült elhagyottan, magányoskodva a határesárdá szögletében. A kéményseprő legény is szívesebben húzódott a kipódrótt csendőrséghez.

*

Hát mostanában megint sűrűn halljuk emlegetni a szemlész nevé, akit olyan sarszi-val akarnak fölruházni, amilyen kevés van a franganátos emberek között. Féltelmelebbnek ígérkezik a jövendő finácra még a csendőrnél is, ha vidéki eszjárásunk szerint gondolunk. (Am, azt gondolom, hogy a pesti eszjárás szerint is megnövekedik a szemlész árnyéka azoknak a kereskedőknek a látomásáiban, akik amugyis sokszor látják az ördögöt.)

Pordul megint a világ: a békés pénzügyőr, aki egyébként már kezdett fáncsontot kapni a falusi balakon: megint mumus lesz, mint a nagyapja idejében. A „szákba, finác!” hangzatu jelszó, amely az utolsó évtizedekben már kezdett kimaradozni a divatból, mert az emberek lassan ráeszméltek, hogy a Szemlészre éppen olyan szükség van a világröndben, mint a többi állami funkcionárius, — a „szákba, finác!” neví gonosz játék fölelevenedik az emberi emlékezetekben. Nem hinném, hogy a polgári barátokozást élvezett, jóra való pénzügyőrség különösen megőrülne az új pénzügyminiszteri intézkedések, amely megint csak visszaveti a finácságot a régi népszerűségbe, a görbe tekintetű falusi fogadtatásokba, a gyűlölködő vasvillatekintetek menyákbőbe, a határesárdá zuglyába, ahol megint csak egymagában üldögélhet, még a vándor kéményseprő se merészel vele barátokozni. Teher is lehet a hatom, amely a gyalogosan, békésségesen és nehéz karabély nélkül baktató finácságot féltelmeleste teszi. Nem mindig kényelmes dolog az, ha a békés-séges Szemlész ur egyszerre önmagának lesz a fölfejbevalója, mert komótosabb, ha vigyáz-nak mások is az ember felelősségére, lelkiismeretére.

Nem, sehoggy sem illik ez a pozíció a Szemlészhez, akit már nem is küldenek mindig az ánya tőrőbe, ha szüzdohányt vagy kisistőt szimatol. (Jól eldugták azt a magyarok.) De mivel fogadják ezentul a Szemlész, akinek joga lesz az asszonyi ládákban, a rokonok kofferjeiben, az ágyak szalmazsákjaiban is kutatni a tilos portéka után? Rosszabb helyre is elkivánják új kelmet az ánya tőrőnél és a sok rossz kívánság egyszer csak megvalósulhat a vérmesebb magyaroknál. Pádertheti bajszát a Szemlész, pöngetheti sarkantyuját a Biztos, nézdelődhet jóra való feleség után a megerberedett pénzügyőr, — megint csak ott találja magát, ahol a nagyapja, aki a kiváló kalórkodásokra tanitgatta a magyarságot.

*

De én még azt mondom, mélyen tisztelt Szerkesztő, Barátom, hogy várjunk a Szemlész ural, amíg fölköti a beretváclesre fent új panganejét a derekára. Vannak olyan higadgt emberek, akik a puskaporról is tudnak banni. Nem kell mindjárt fölitéleznünk a Szemlészről, hogy pipáragyujt a szénaboglyánkban. Aztán majd csak megnézük, hogyan kell védekezni a kiköszörült pangantú ellen.

Krúdy Gyula

ZÁLOGCÉDULÁKAT brilliáns-ékszereket s bárkinél drágábban vesz
Singer IV, Egyetem-utca 11. Egyetem-tér sarkán

KÖZGAZDASÁG

Keletre magyar! ez lesz a bankok új jelszava

(A Reggel tudósítójától.) A magyar bankok igen nyugodt és megelőgedett lélekkel tekintethetnek vissza félelvi tevékenységükre. Emelkedő betétek, emelkedő forgalom, s emelkedő nyereségek jellemzik nagybancjaink fél éves mérlegét. Általában elmondhatjuk, hogy

a magyar nagybancok husz százalékkal magasabb osztalékra állítják be már most is évvégi mérlegüket.

Ez az emelkedő nyereség azt a hitet öbresztheti a megfigyelőben, hogy minden a legnagyobb rendben van, hogy gyarapodunk és erősödünk, s hogy a bankok kihatásaitban visszafükröződő öröteljes javulás az egész gazdasági élet javulását, a vétkeringés erős fölpezdülését, a fogyasztás emelkedését, a pénz bőségét és olcsóbbodását jelenti.

Tagadhatatlan, hogy bizonyos körben és bizonyos vonatkozásokban a javulás kétségtelen jelei mutatkoznak.

Hónapokig tartó (tespedés után a textilipar forgalma a legutóbbi hetekben erősen megnövekedett, javult a fogyasztás a fűszerkereskedelemben, a sörgyárak ezen a forró nyáron olyan kitünő üzleteket csinálnak, aminekvel a háború óta egyetlen egyszer se díszkedhetek, s az építőiparban is meggyújtató emelkedés figyelhető meg. Hogy a képet teljessé tegyük, az a nagy bevétel többlet, amelyre kitünő termésünk folytán számíthatunk, már most is érezteti hatását, s

ha az időjárás a nyár utolsó heteiben csak némileg megjavul, ha a tartós szárazságot erősebb lecsapódás váltja föl s följavítja a kukorica s a káposzta ma bizony nagyon siralmas állapotát, akkor a nagy nemzeti háztartás bevételi oldalán több mint egy negyedmilliárdnyi jövedelm többlettel számolhatunk.

S végül, bár nagyon szűk körben s ma még kétséges mértékben, a beruházási program megvalósításával járó kiadások, az utépítések, a vasutak átserelése, az új villanyos központok s a földbirtokosoknak jutatót megváltási összegek is szaporítani fogják a forgalomba került tőkék összegét. Ez a kép egyik fele. Ez a javulás azonban nincs szoros és organikus összefüggésben bankjaink javuló üzletmenetével. A dolog magyarázata nagyon egyszerű.

A magyar nagybancok bevételai tulajdonképpen kamatjövedelmek s az emelkedő nyereség forrása az a ma még mindig igen nagy marge, amely a bankok által fizetett s az általuk ügyfeleiknek és adósaiknak fölszámított kamat között megmutatkozik.

A magyar nagybancoknak kitünő nemzetközi hírek van. Hitelek a nyugati piacokon biztos és megrendíthetetlen. A magyar bank, tudjuk, könnyebben és simábban jut akár rövid és átmeneti kölcsönhöz, akár hosszú lejáratú hitelhez, mint bármelyik közép európai ország bankja. Ez a kitünő hírnév azonban nem csupán a magyar bankoknak az érdeme, hanem magáé az országé is. Londonban is, New Yorkban is nagyon jól tudják, hogy ez az országot igyekvő, szorgalmas és munkás, az adóját mindenkinek hűségesen leróó emberfajta lakja, amelyből a levámiinus ravaszkodás, ügyeskedés és félrevezetési készség majdnem tökéletesen hiányzik s amely fizetési kötelezettségének mindig pontosan igyekszik eleget tenni. A magyar bankok nem mondhatni, hogy ilyen kitünő véleményt táplálnak a saját klientélájuk felől.

A kamat, amelyet a magyar közönség, a magyar kereskedő, főleg azonban a magyar birtokos kisebb-nagyobb kölcsönre utána fizet, még mindig sokkal nagyobb, mint amennyit gazdaságos termelés elbírnai képes.

Ez a túl magas kamat súlyosan megfekszi a mezőgazdasági termelést, ezért olyan drága a mi produktóink, ezért eszöken a versenyképességé a nyugati piacokon s ezért tud közvetlen

közeliünkbe férközni a tengerentúli verseny. A magyar bankok vezetőiről nem lehet feltételezni azt, hogy ezekkel a jelenségekkel ne volnának tisztában. Lehetetlen elképzelni, hogy egy bankigazgató ne tudná, hogy három esztendő alatt mennyivel emelkedett a magyar kereskedő és a magyar birtokos hitelképesség, hiszen a takarékbetétek szakadatlan emelkedése is azt bizonyítja, hogy a tőkegyűjtés újból megindult, igen erőteljes és észrevehetően gyorsuló ütemben. Dehogy nem tudják, hiszen a banknyereségek emelkedését nem csakely mértékben az okozza, hogy évről-évre szaporodó idegen vagytonokat forgathatnak és gyümölcsözölthetnek bankjaik, változatlan rezsiköltségek mellett. Három évvel ezelőtt a nagybancok az infláció alatt óriásira dagadt szervezeteiket kiméltlenül lebontották és személyzetüket a lehető legszűkebb számra lecsorították,

de azóta a betétek és a kezelésükre bízott egyéb tőkék összege legalább ötven százalékkal megnőtt, a bank személyzete s így személyi és dologi kiadásai ellenben változatlanok maradtak, s így a kamatmarge révén elért nyereség szakadatlanul emelkedik.

Furesa, de így van, hogy párvázott útjok mögött, a bankvezetési dolgozásokból mélyében némi rejtett aggodalommal figyelik a magyar gazdasági élet, főleg a mezőgazdasági javuló helyzetét.

Mert hiszen elég két-három olyan termés, mint az idei s a múltévi volt s a magyar gazda mégis ki fog szabadulni nyomászó adósságainak hálójából, akkor pedig a kényelmes jövedelemnek, a nagy kamatmargének egyszerre fuccs;

s nem marad más hátra, mint fokozott mértékben kiépíteni azt a csatornahálózatot, amely már ma működik (szép esőben, bár egyelőre szűk keretek között), azt a hálózatot, amely Pestről kelet felé, a még magasabb kamatok és még szélesebb margók házájába vezet a nyugati és a magyar tőkét...

× **Kartelek** A kormány a parlament nyílt ülésén megígérte, hogy helyes mederbe tereli a karteleket. Az ígéret elhangzása óta hónapok múltak el, de a meder még mindig nincs megásva, amelyben a kartelek tevékenyeg oly irányt kaphjon, hogy áradásait kart ne tehessenek a fogyasztóközönségben. A kormány ígéretének komolyságát egyébként igen találonan jellemzi egy jobboldali déli lapnak érdekes és tanulságos cikksorozata, amelyet a szikvizkartelről írt. Mint minden kartelt, ezt is számon tartják a kereskedelmi miniszteriumban, ahol előkelő állami hivatalnokok intézik a kartelek körül fölmerülő vitás és más természetű ügyeket. Nos hát, a szikvizkarteleknek is voltak ilyen ügyei és ez a kartel ugyis biztosította magának az illetékes tisztviselő jóakarátát, hogy meghívta őt a kartel vezetésébe. Es az előkelő állami tisztviselő el is fogadta a meghívást. Ezt az odüzsügyet még zavarosabbá teszi egy 250 millió

összeg, amelyet a kartel szintén arra szánt, hogy a szikviz zavartalan folyását biztosítsa. Nem tudjuk, jobb-e, olcsóbb-e azóta a szikviz, de bizonyos, hogy a tisztviselőnek eminenes érdeke, hogy minden ilyen dolog nyilvánosságára jusson, mert a tisztviselői kar jó híre az ő legnagyobb értéke. A magunk részéről helyeseljük ezt a cikksorozatot, amely belevilágított a kartelek rejtelmeibe. Tudjuk, hogy a szikvizkartel nem sok vizet zavarhat s éppen ezért nincs is nagy jelentősége, hogy ezt a kartelt mekkora szigorral ellenőrizzék. De szeretnők hinn, hogy az ellenőrzést egészen más mérték szerint gyakorolják majd azoknál a karteleknél, amelyeknek tevékenysége mélyen beledug közgazdasági életünkbe.

Új vasutvonal épül a Duna mentén, mely észak—déli irányban átszeli az egész országot

(A Reggel tudósítójától.) Végig a magyar Duna mentén nemskora nagy vasútpétkezés fog megindulni: elvben végleg elhatározták:

a dunamenti vasutát északra egészen Visegrádig, délre Kaloasig, illetve Bajáig kiépítik.

Valószínűen a Hév, dunamenti vonalait fogják mindkét irányban meghosszabbítani. A Bajáig futó vasutvonalon kiépítésének főképen gazdasági jelentősége van, az északi vasutvonal pedig a magyar Duna északi jobbpartját és a festői hegyeket tenné könnyen elérhetővé. Visegrád környéke a csonka ország legszebb része s a rossz közlekedési viszonyok miatt most ugyszólván megközelíthetetlen. A vasutépítési terv hamarosan minisztertanács elé kerül és lehet, hogy már

egy-két hónapon belül megkezdik az építkezést.

Illetékes helyen kijelentették A Reggel munkatársának, hogy a kormány nem gördít akadályokat a terv kicétele elé, mert a dunamenti vasut gazdasági és kulturális szempontból egyformán nagyjelentőségű, nem is szólva arról, hogy az építkezés szociális szempontból is fontos, mert új munkaalkalmat teremt.

× **Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület** félelvi mérlege minden üzletre fokozatos fejlődéséről tesz tanubizonyítást. Az első fél év eredménye az elmult évi 1,312,300 Pevél szemben 1,781,165 P-t tesz, amely a tiszta nyereségnek eca 18%-os emelkedését jelenti. Betéti konvenciók állandéka 1927 június 30-án 57,2 millió P-ról 76 millió P-ra, a folyószámlabetétek és hitelekéke pedig 71,3 millió P-ról 89 millióra, az elhelyezett összes tőkék 129,1 millióról 163,1 millióra emelkedtek. Váltótárcá ugyanaz időszakban 81,7 millióval szemben 95,1 millió P. Leszámították került 156,1 millió P értékű váltó. Adások 67,6 millió állandékai 34 millió emelkedést mutatnak. A dollárjelzálogkölcsönök állandéka 16,1 millióról 41,7 millióra, a zálogalkölcsönök 7,5 millióról 26,5 millió pengőre, a saját dollár zálogletelek 9,2 millió P-re emelkedtek. Az üzletet a kitünő eredményeket az adók 20%-os emelkedése ellenére erie el.

× **Angol-Magyar Bank Rt.** 1928 június 30-án lezárt fél-évi mérlege üzletének minden irányu továbbfejlődéséről tesz tanubizonyítást. Az 1927. év első felében a nyereség 916,495,91 P volt, a mostani fél év 250,000 részvényből álló alap-tákkal 1,505,378,68 P tiszta nyereséget eredményezett. Az idei első fél év mérlegének fontosabb számadatjai:

	1928	1927
	ezer pengőben	
Pénzüri készletek	6,838	8,291
Váltótárca	20,676	26,493
Zálogkölcsönök	15,064	
Betétek	69,073	45,644
Hitelek	45,251	31,416

Idégen tőkék az elmult évi 80 millióval szemben 405 millió P-re emelkedtek.

Ohos ember Dolgo

cipőt vesz a nyárra, mert nagy az értéke és kicsi az ára!

Veszünk, eladunk és művésziesen javítunk

keleti szőnyegeket és antik butort. „Antikart” Rt (Sternberg Z. J.) Dob-utca 31. sz. Kazinczy-utca sarkán. Telefon: J. 403—68

BUTORCSARNOK VIII. JÓZSEF-KÖRUT 43
Jobbminőségű butorok! — Fizetési kedvezmény!

AUTÓ ÉS MOTOR

A Reggel országut-ankétja

Gróf Hadik Mihály autószakértőt kíván az Idegenforgalmi Tanácsba és beszámol az országutakon szerzett tapasztalatairól

„A községeken áthaladó ut az, amely elsősorban mindenütt sürgős javításra szorul“

A Reggel az Idegenforgalmi Tanács összehívására nyomon igen találoán rámutatott arra, hogy a Tanács tagjai között egyetlen autógakember sincs, holott az idegenforgalom kilencven százalékban gépkocsikon bonyolódik le. En most a Reggel országut-ankétja kapcsán általánosságban kívánom megvilágítani a KMAC szerepét és eddigi szolgálatait az idegenforgalom terén s végül általános képet szeretném adni a jelenlegi magyar országutviszonyoknak. A huszonegy éve fennálló Királyi Magyar Automobil Club nemcsak a sportfőhatóság jogait gyakorolja Magyarországon, hanem ténylegesen is a legtöbbet tesz az idegenforgalom érdekében. A KMAC tagja a Central de Tourisme Internationalnak, amely a világ legnagyobb turizmussal foglalkozó egyesülete s tagja a 38 nemzetet képviselő „Elismert Automobil Clubok Nemzetközi Szövetsége“-nek, amely irányítója a világ idegenforgalmának. Ezen szövetségek igazgatóságában, idegenforgalmi és turisztábotárságában előkelő helyen látjuk gróf Andrássy Sándor és Szelnár Aladár nevét, elismerésként a KMAC érdemeinek az idegenforgalom és turizmus terén. A KMAC érdeme, hogy az elmúlt héten megjelent „Elismert Automobil Clubok Nemzetközi Szövetsége“-nek hivatalos turakönyvének („Europa in Automobil“) Magyarország értékes hely jut és

a nemzetközi turák leírása a Budapestre vezető turákkal kezdődik.

A Magyarországra évenként befutó 9000 automobil és motorkerékpár külföldi automobilistát a KMAC látja el a szükséges információkkal és szakosított tanácsokkal. Ezek után joggal kérdezheti bárki, hogy az Idegenforgalmi Tanács tagjai között miért nem látjuk a KMAC hivatalos képviselőjét, vagy legalább is egy komoly autógakember nevét? De rátérlek a Reggel

túra-ankétjára.

Szakértők véleménye szerint utépítésünk legnagyobb hibája, hogy a nálunk dívo makadám népszerűsége kevés vizet használunk. Ezáltal az utak nem kötnek jól. A fősó réteg, amely nem tud kellően egységes kötélni az alsó rétegekkel, hamar elporlik. Rövid időn belül a szűrt kő felszínre kerül s a gyorsan járó automobílok ezeket a köveket kitépik, kiszórják. Magyarország egyes utain ma már a forgalom oly nagy, hogy a makadám utépítési mód egyáltalában nem válik be s a gyakori javítások folytán végeredményképpen ártalmas, mintha mindjárt cement- vagy betonutat építenének. Nagy hiba az utak karbantartása körül, hogy

a keletkező gúdrákat és egyenetlenségeket nem azonnal javítják meg,

minék folytán az így sérült utastek rövid időn belül olyan állapotba kerülnek, hogy javítás nem használ s az egész utat új fölélettel kell ellátni. Az országúti forgalom zavartalanúsága érdekében a KMAC már föléllított az országutakon figyelmeztető táblákat, ellenben

az állam feladatát képező a község- és tá-
voiságjelző táblák föléllítása.

Szükséges lenne továbbá a községeken átmenő utakon, a gyakori elágazásoknál és kanyarodóknál az irányt jelző táblák föléllítása is. A vasúti átjárók elhelyezésének megoldása is igen sok helyen nagyon szerencsétlen. Az autózvezető csak az utolsó pillanatban látja meg a sorompót, amit addig az árház és a bokrok teljesen eltakarnak. Egyébként a magyar országutak sok helyen tűrhetőek, csak

a községeken áthaladó ut az, amely elsősorban mindenütt sürgős javításra vár.

Ezeket a községeken átmenő utasteket gyakran kellene javítani, de még üdvösebb lenne mindenekelőtt ezeket az utrészeket cementtel, avagy betonnal beföldni. Megállapítható, hogy a délvidek felé haladó országutak a legrosszabbak, aztán következnek az alföldi utak, amelyek a forgalom megnagyobbodásával rövidesen teljesen használatlanokká válnak. A világojáró külföldiek túlnyomó része saját autóját viszi mindenévi. Semmi kedve nincs sem életét veszélyeztetni, sem kocsiját tönkretenni. Biztos utakat, tájékoztató táblákat, szakszerű tanácsokat, utikönyveket, térképeket kíván — s mindent nyújtaniuk is kell az idegeneknek, nemcsak a sokat hangzatosított kultúr-főlény, de az idegenforgalom emelése érdekében is. S mert az idegenforgalom terén az automobilizmusnak ily döntő szerep jut, kétségtelen, hogy az Idegenforgalmi Tanács nevére nem teljes a KMAC hivatalos képviselete, vagy egy jeles automobilizakember neve nélkül. Addig is szeretszére siet az Idegenforgalmi Tanácsnak a Reggel a maga országut-ankétjaival.

Hadik Mihály gróf.

+ Sulyos szerencsétlenség érte a spanyol Grand Prix egyik résztvevőjét. A Spanyolországi Nagydíjért vasárnap megrendezett la-sartai autósversenyen Sabiga versenyző kocsija egy fordulónál jölbarnult és vezetőjét maga alá temette. Sabigát sulyos sérülésekkel kórházba szállították.

+ Junek után még egy halálos áldozata van a német sportkocsi Grand Prix-nek. A Reggel annakidején elsőnek számolt be Junek halálos katasztrófájáról; ugyanakkor közöltük a frankfurti E. von Halle bukását is, aki Amilear kocsijából egy fordulónan oly szerencsétlenül esett ki, hogy koponyacsontjait törést szenvedett. Haltet a legrosszabb ápolás sem adta megmenteni. Újnap sídrys szenvedés után meghalt.

+ Propagandaturant Lillafüredre. A Terézvárosi Turist Club augusztus 19-én motorkerékpáros propagandaturant rendez, amelyen sportolhatókocsis motorkerékpáros és egyelőreket vehetnek részt. Az utvonalon és az indulás időpontja tetszés szerinti, de a nevezésnél bejelentendő. A turant célja Lilla-füred. Beérkezetteknek számíthatnak a turant mindazon résztvevői, akik augusztus 19-én déli 12 és 1 óra között a Lilla-füredi célpontban áthaladnak, mindezek felé adalkoosi-utolsó is) emlékszerleget lesznek díjazva. Nevezési zárlat 1928 augusztus 17. rendelkezéséig, amely szerint a turantban csak versenyzői igazolvánnyal bírók vehetnek részt, a rendező klub elnökét, így a turant bárki résztvehet, tekintet nélkül arra, hogy van-e versenytáncsa.

Százmilliárdos pórt indított a hajdan dús gazdag Puzdor-család egyik elszegényedett sarja, Puzdor László ügyvédjelölt az ajkai köszénbánya tulajdonosai ellen

(A Reggel tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt egy, a békeidőkből visszamaradt hatalmas örökségi pór elszárgult föliansai kelték életre. Még 1903-ban történt, hogy Puzdor László dús gazdag földesúr ellen a Győrmegegyi Takarékpénztár árverést vezetett. A háromezred-holdas földbirtok Ajka község mellett volt. Az ajkai birtokra egy bányatársaságnak, a Kohlenindustrie-Vereinnek ugynevezett bányaszolgalmi joga volt bekebelezve, amelynek értelmében a bányatársaság jogosítva volt az ajkai birtok gyomrában található kőszén kiaknázni és ezért a jogosítványért a föld tulajdonosának a bányahasznóbéért szakértien mondia ugynevezett terráriumot adott. A birtokra vonatkozó árverés föltételei között szerepelt egy kikötés, amely szerint a kőszén kiaknázásért való anyagi haszon, vagyis a szóbanforgó terrárium az árverési vevőt joga illetni. Az árverésen a birtokot Nirsce Fercenc, már akkor is dús gazdag sertészialló vette meg. A vétel következtében nemcsak a birtokba ült bele, hanem az árverési föltételek értelmében magának vindikálta a bányahasznóbéért is, amely egy évben az akkori viszonyok szerint is körülbelül évi tizenkét ezer aranyforintot tett ki.

A telegkönyvi hivatal az árverés következtében ártíra a birtok tulajdonjogát Puzdor László nevéreől Nirsce Fercenc nevére, a bányá hivatalok telegkönyvében azonban ez az ártírás nem történt meg és így a bányatelegkönyvekben mint bányahasznóbé tulajdonos még ma is a Puzdor-család szerepel. A bányát időközben az Ajkai Köszénbánya Rt. budapesti vállalat vette át és evek óta mivel az ott található kőszén.

A mult év végén Puzdor László, a hajdani dús gazdag Puzdor-család leszármazottja egy véletlen folytán tudomást szerzett arról, hogy a birtok, illetve a bányá elárvereztetése körül bizonyos szabálytalanságok történtek; kikereste tehát a régi árverési és a telegkönyvi iratokat és arra a meglepő fölfedezésre jutott, hogy

a horribilis értékű köszénbánya tulajdonképen még ma is a Puzdor-család tulajdonát képezi.

A bányatörvények szerint ugyanis minden köszénbányának teljesen önálló, külön jogú léte van. A bányára vonatkozó jogok és kötelességek a magyar törvények szerint nem az ajkai földbirtok sorsát és a földbirtok, az ingatlanokra vonatkozó szabályok szerint ha helyesen is árvereztetett el, a bányahasznóbé nem képezhet eladás tárgyát.

Vagyis az évi 12.000 aranyforint bányahasznóbé továbbra is a Puzdor-családot illeti.

A teljesen elszegényedett Puzdor László, aki egy fővárosi ügyvédi irodában mint ügyvédsegéd dolgozik, polgári pórt indított Nirsce Fercenc veszprémi nagybirtokos ellen, egyben kiterjesztette a pórt az Ajkai Köszénbánya Rt. ellen is.

Visszaköveteli huszonöt évre visszamenőleg az elmaradt hasznóbéért,

azonkívül követeli az összes épületeknek, gépbereendezéseknek és a több kilométer hosszú iparvassutnak átírását a Puzdor-család nevére. Az Ajkai Köszénbánya Rt. már régebben egyezségi tárgyalásokba kezdett Puzdor Lászlóval, és bár a köszénbányatársaság jelentékeny összeget akart lefizetni, a pórt indító Puzdor ragaszkodik a százmilliárdos összeg megítéléséhez.

A hatalmas pór

több mint százmilliárd koronát követel vissza az alperesektől

és a föltárgyalás még ez év augusztusában fog lefolyni a veszprémi királyi törvényszék előtt. A tárgyalás előreláthatóan hosszabb ideig fog tartani, mert be kell szerezni a huszonöt évvel ezelőtti telegkönyvi és ingatlanátírási okiratokat, amelyekből azután ki fog tűnni, hogy a horribilis összegű ügy kiéne a javára fog előltni.

Autópneumatik

AUTÓFOLSZERELÉSEK
CITROEN- ÉS FORD-
ALKATRÉSZEK

TELEFON:

T. 221-97, 285-63

NAGY JOZSEF

VI, ANDRÁSSY-UT 34

Perfekt autószaktanfolyam

Elméleti és gyakorlati kiképzés
Baross-tér 10. sz. (Közp. pályaudvarnál)

Németországi Grand Prix 1928

1-ső Caracciola (Mercedes)

körrekord, legnagyobb átlagssebesség

2-ik Merz (Mercedes)

3-ik Werner (Mercedes)

CHAMPION

gyűjtőgyertyát használtak.

CHAMPION GYŐZELEM

-re vezet

Vezérképviselet

DÉNES ÉS FRIEDMANN RT

BUDAPEST VI, DESSEWFFY-UTCA 29. SZ.

Vezérképviselet

TELEFONSZÁM: AUTOMATA 289-86, 144-71

Stresemann: „Nem lehet egy békeszerződést különválasztani a többitől: nem mehetünk bele Trianon revíziójába, ha a versaillesi szerződés változatlan marad!”

Berlin, július 27.

(A Reggel tudósítójától.) A németek nem szentimentálisak. Annára nem, hogy évek óta agyonhallgatták a trianoni kérdést, úgy, hogy erről még az intelligens réteg legjelentősebb részének sincs halvány sejtése Németországban! Hogy pedig a legmagasabb politikai körök hogyan vélekednek Magyarország problémájáról, élesen megvilágítja az, amit tavaly egy sajtóteán

Stresemann német külügyminiszter mondott a Rothermere-akcióról.

Beszégetésünk most kerül első alkalommal nyilvánosságra, mert a sajtóteákon adott információk egyik előföltétele, hogy az újságíró az anyagot csak nagy általánosságban ismerheti, úgy, hogy az informáló nevét nem írja meg. Most, egy év után, természetesen joggal fölmentve érzem magam e szabály alól.

— Informálva van-e miniszter ur Rothermere lord akciójáról? — kérdeztem a külügyminisztert.

— Hogyne — volt a válasz —,

csak azt nem tudom, lesz-e valami praktikus eredménye.

A trianoni békeszerződés revízióját csak a Népszövetség határozhatja el és ez is csak akkor, ha egyik tanácstag idevonakozóan javaslatot tenne. Különbözik még tárgyalás alá sem kerülhet a dolog. Már most az a kérdés, hogy a nagyon reduktált számú tanácsstagok közül ki lenne ilyen javaslatot. Bizonyos, hogy Anglia nem, legalábbis egyelőre nem, hiszen az angol formány tudvalevően egyáltalán nem áll Rothermere mögött, sőt ilyesmi őt dezavuuja.

— Es Németország, illetőleg ön, mint a birodalom reprezentánsa a Népszövetségben, nem lehetne-e a revízióra vonatkozóan javaslatot?

— Ez persze nagyon kényes dolog. Nézetem szerint

nem lehet a békeszerződések egyikét szétválasztani a többitől,

sem lehet egyiket kivéni és ezt megváltoztatni. Ha egyáltalán revízióra kerülne a sor, úgy föl kell gombolyítani az egész Penelope-fonalat, vagyis Trianommal egyidőben Versailles és Saint Germain is megváltoztatandó. Persze, hogy az nem megy olyan könnyen. Mindenesetre ha megértő lenne, hogy egyik tanácsstag, amely előreláthatóan nemigen lehet Németország, javaslatot nyújt be, úgy a mi álláspontunk — hangsúlyozom még egyszer — az lesz: hogy

nem mehetünk bele a magyar békeszerződés olyan megváltoztatásába, amely figyelmen kívül hagyná Németországot.

Nem mehetünk bele Trianon revíziójába, ha a versaillesi szerződés változatlan marad!

— Hogyan vélekedik miniszter ur az akció sikeréről?

— Ismernem kellene lord Rothermere motívumait és hogy milyen idők át, milyen intenzitással kívánja folytatni akcióját. Magyarország gazdasági helyzetéről Gratz Gusztáv utján igen jól vagyok informálva és tudom, hogy a helyzet súlyos. Ha lord Rothermerének sikerülni fog elérnie, hogy a nagyhatalmak — mint ő — Magyarországot bolsevistaellenes bázisnak tekintsek és ilyen szempontból kívánják majd megerősíteni, úgy

nem lehetetlen, hogy az akció sikerre fog vezetni.

Vizsont ma a hatalmaknak Oroszországgal szemben elfoglalt álláspontja egyáltalán nincs kialakulva és nem lehet tudni, hogy az

új Európában Szovjetország mellett vagy ellen fognak-e tömörülni egyes államok.

A német külügyminiszter álláspontja világos: Németország tudja, hogy a magyar érdekek párfogása megszerződés számára a kisántant gyűlöletét és ezen keresztül ellentétet Franciáorsszággal. Viszont Franciaország is tudja, hogy Trianon megváltoztatása után

menthetetlenül be kellene következnie Versailles radikális revíziójának is. Ha bekövetkezik Ausztria csatlakozása, ami csak idő kérdése és így Nyugatmagyarország is, alig lesz határolva, amely ezt a területet valaha visszaszereshetné Magyarország számára. Hogy Németország valaha is a népszövetségi tanácsban a magyar revízió mellett szavazzon, ennek előfeltétele, hogy Magyarország előzőleg minden körülmények között lemondjon a Burgenlandról.

Németország szemszögéből a revízió csak a Felvidékre, Erdélyre és a Délvidékre vonatkozhat.

(B. P.)

LÓSPORT

Hatalmas finis folyt az Igazgatósági-díjért Súlyom, Gyöngyhalász és Parola között

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap fejezte be a Lovaregylet júliusi mitingjét. A közönség érdeklődése az elvieselhetetlen melegeben sem csappant meg, sajnos, ez az érdeklődés nem állott egyenes arányban a nap sportjával. Az istálló tulajdonosok érthetetlenül tartózkodtak s alig indítottak lovat. Három futamban mindössze négy starter jelentkezett. A nap a Kerepesi-díjjal kezdődött, amelyet Rum, a Szent István-díj egyik jogosult pályázója lebilincselő stílusban nyert. A hároméves tartva győzött a kilovagolt Red Dragon ellen. A verseny lefolyása után Odessalchi hereg lovat újból fogadták a nagy díjra, amelynek ma már Alaggal együtt a legjobbban fogadott lova. A két évesek handicap-jában Hunniát alaposan leplőnszölték és ennek a bizalomnak megfelelően, biztosan utasította vissza Para bellum támadását, amellyel a távosloptól a célíg derékfutásban haladt. Az Igazgatósági-díj, a nap főversenye a négy induló ellenére is

érdekes, sőt föltűnően izgalmas verseny volt.

A ring a Király-díj nyertő Gyöngyhalászt favorizálja, amely erős ponálításával nem állott könnyű földadattól. Parolától 1300 méteres distancian Jób futást írtak, de őt Bands II-vel együtt csak harmadsorban vették kombinációba. Gyöngyhalász mellett sok híve volt Súlyomnak is. A verseny ritka szép finist hozott. A távoslopnál még a barriernél haladó Gyöngyhalásznak tiszta vezetése volt. Az első célpont előtt először Súlyom kezdett támadásba, majd kívül Parola tört elő hatalmas szökésekkel. A három ló szinte egy vonalban érte el a célt

s csak a célbőri tudta megállapítani, hogy a legrovidebb felhosszal a szívosan támogatót Súlyom győzött Gyöngyhalász ellen

s harmadik helyre ugyancsak a legrovidebb felhosszal Parola jutott föl. Ebben a futamban ki kell emelni Gutai briliáns lovaglását, aki a döntő pillanaton esikarta ki két veszedelmesen támadó ellenfeletől a győzelmet. Az ügyes fut — akitől a turlszerecsene a szezon elején kissé elpártolt — a mázsához való visszatértek a közönség lelkesen ünnepelte.

A kétévesek versenyében Ne nullas a papírforma diadalát hozta és szegény Benvenuto még Gutai lovasszövetség sem lendíthetett. Az Issekut-ídomitás e föltűnő lemaradásának külföldön magyarázata is van, a rosszul fölnevelget Benvenuto a verseny folyamán balzsjaszélet fölhasított, s így a verseny finisében már nem játszhatott komoly szerepet. A handicapot Odahaza starttól a célíg kenterezve nyerte. A napot bezáró Walter-handicap győztese, Cserhádt ellen Pasita lovasa. Balogh óvást adott be kiszorítás címen, de az igazgatóság az óvást elutasította.

A nap részletes eredménye:

I. futam: 1. Rum (6) Csuta, 2. Red Dragon (2) Gutai, 3. Adamello (3) Szokolai, Fm.: Kikerics (10) Balog, Turridu (10) Esch György, 1h, 2h, Tot.: 10:21, 14, 18.

II. futam: 1. Hunnia (1½) Szücs, 2. Para bellum (6) Szokolai, 3. Szegény legény (3) Esch György, Fm.: Pajkos (2½) Gutai, Örvösgyalamb (4) Csuta, Nagyur (6) Balog, 1½h, 2h, Tot.: 10:24, 18, 30.

III. futam: 1. Súlyom (2½) Gutai, 2. Gyöngyhalász (1½) Szokolai, 3. Parola (3) Esch György, Fm.: Bandi II. (3) Blazsok, Fejha, Fejh, Tot.: 10:36.

IV. futam: 1. Ne nullas (1½) Gulács B, 2. Solo (3) Esch György, 3. Benvenuto (8:10) Gutai, Fm.: Pülgim King (6) Szokolai, 4h, 2h, Tot.: 10:24.

V. futam: 1. Odahaza (2½) Csuta, 2. Tatrang (2) Balog, 3. Campana (3) Gutai, Fm.: Pásztó (1½) Esch György, 2h, 4h, Tot.: 10:37.

VI. futam: 1. Cserhádt (3) Gutai, 2. Pasita (3) Balog, 3. Varázsló (3) Csuta, Fm.: Patrona (20) Timpaier, Belzebub (20) Fetting, Öreg Signora (10) Szücs, Seppi (12) Blaskovics, Bódió (5) Szenté, Koma (16) Dosa, Szeretóm (12) Szilágyi, Salambo (6) Hujber, 2h, 1h, Tot.: 10:40, 15, 14, 13.

Lavina föltartva nyerte Bécsben a vasárnap futót Grosser Sommer Preis-t

A bécsi miting negyedik napján kis mitingről számol be a tudósítás. A napot bevezető kétéves nyeretlenek versenyében a nagyhirű és alaposan lefogadott Warhaft a harmadik helyre szorult, a versenyt a hetes mezőny legnagyobb autszejdere, Toscana (63:1) nyerte. A Grosser Sommer Preis

a toronymagos favorit Lavina igen könnyen nyolc hosszal nyerte

a Rothschild-istálló Samum-ja ellen. A győztest Scheibal zoké lovagolta. A gróf Wenckheim-istálló az utolsó futamban Nur für mich (lovagolta Scheibal) révén még egy győzelmet aratott.

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Toscana (63) Kulim, 2. Arabian (10) Szilágyi, 3. Wahrhaft (8:10) Takács J, Fm.: Perplex (p) Scheibal, Fabula (12) Zagler, Corinna (10) Rojlik, Vlasta (8) Müller.

II. futam: 1. Deli (2) Szilágyi, 2. Tia (8:10) Rojlik, Fm.: Gálya (12) Németh, Tamara (1½) Láng.

III. futam: 1. Zauserl (4) Takács I, 2. Sirius (1½) Kovács, 3. Furie (6) Szilágyi, Fm.: Arbogast (4) Stiglitz, Janus (2) Takács, Frauenlob (8) Martinek, Osman Pascha (12) Zagler, Galamb (4) Németh.

IV. futam: 1. Lavina (6:10) Scheibál, 2. Samum (2) Rojlik, Fm.: Bedley (4) Takács I., Stelzer (8) Takács J.

V. futam: 1. Pic Patú (6:10) Eperjessy, 2. Tuss (1½) Sándor, Fm.: Espe (4) Bulcsu, Starter (12) Schlagbaum.

VI. futam: 1. Bosszantó (2½) Cullen, 2. Wildgraf II. (1½) Eperjessy, Fm.: Novillero (8:10) Weisz, Kutas (4) Patzák.

VII. futam: 1. Nur für mich (p) Scheibál, 2. Marathon II. (5) Varga I, Fm.: Mistletoe (8:10) Takács J., Hop-Toy (10) Stiglitz.

Autó-, motorkereskedés

gumidefekt nincs többé,

ha „ELFIE” tömlővédőszalag van a kerekekre szerelve.

Készséggel küld leírást és bemutatja: okl. vegyészernök, Budapest V. Erzsébet-ter 13. sz. Telefonszám: Automata 809-21

TÉRFI TIHAMÉR,

Radó Olga
művészi könyvkötészete
(IV, Régiposta-utca 7-9)

vállalja
egyes könyvek és
egész könyvtárak bekötését

Kérjen mintakötetet!

Opera butorcsarnok

Budapest VI, Andrássy-ut 29

Csak jóminőségű butorok a leggyorszerűbbtől a legdrágább kivitelű nagy választékban kaphatók. BUTORHITEL -osztálya a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll a t. közönség rendelkezésére

VASÁRNAPI SPORT

„Rosszabbul nem is lehetett volna kispekulálni az olimpiai vízpolótorna sorsolását” —

állapítja meg Komjádi, aki nem hiszi, hogy a magyar csapat három egymást követő napon Argentínát, Amerikát és Franciaországot a letörés veszélye nélkül legyőzhesse. — Malmay Zoltán még így is biztos magyar vízpológyőzelmet remél

(A Reggel tudósítójától.) Az olimpiai úszóversenyek és vízpolómérkőzések sorsolását szombaton ejtette meg a hollandi olimpiai bizottság. Úszóink beosztása az előfutamokba elég szerencsésen történt, vízpolócsapatunk sorsolása azonban a lehető legszerencsétlenebb, mert Argentína legyőzése után

a favorit Egyesült Államokat és a francia olimpiai vízpolótornejának győztesét, Franciaországot kell megvernünk, hogy a döntőbe juthassunk.

Oly nebéz földadat ez, amely az olyan nagyszerű klasszisu csapatot is, mint amilyen a kétszeres Európa-bajnok Magyarországa, a legnehezebb földadat elé állítja. A magyar úszók és a vízpolócsapat esélyeiről megkérdeztük úszó-sportunk legilletékesebb tényezőit: **Malmay Zoltán**, egykori sokszoros olimpiai bajnokunkat, a magyar úszók kapitányát és **Komjádi Bédát**, a magyar vízpolócsapat kapitányát.

Malmay Zoltán

az úszók esélyeiről *A Reggel*-nek a következőket mondta:

— **Bárány István** bejutását a 100 méteres gyorsúszás döntőjébe biztosra veszem. A 400 méteres versenyben reprezentánsaink a középfutamból ki fognak esni. **Halasi Olivér** bejuthat az 1500 méteres gyorsúszás döntőjébe, ha könnyű előfutamot kap. Nem szabad, hogy túlerőltesse magát,

sokkal nagyobb szükségünk lesz rá a vízpolómérkőzésekben.

Stafétánk helye a hetes döntőben biztosítva van és **Bitskey Aladár**nak is lesz keresnivalója a 100 méteres hátúszásban, ha Amszterdamban 1 p. 15-ös alul úszik. A vízpolóban Amerikától nem kell félni. Az nem jelent semmit, hogy az USA-csapatban néhány nagyszerű gyorsúszó van. A gyorsúszókat jelentő főlény csak az első 3 percben fog megnyilvánulni, azután pedig jöveünk mi, mert a technikájuk fogyatékos, legalább is a mi csapatunkéhoz viszonyítva.

Sokkal inkább félek Franciaországtól és Belgiumtól, de végeredményben örülök, hogy már a második mérkőzésen az USA csapatával kerülünk szembe: legyünk túl a mumuson!

Komjádi Béla

dul-ful mérgében, amikor a vízpolócsapat sorsolásáról kérdezzük meg a véleményét. Így válaszol:

— A véleményem nagyon egyszerű. *Rosszabbul ugyan nem is lehetett volna kispekulálni, mint ahogyan történt.* Argentína „sötét” csapat, de, mondjuk, hogy legyőzzük szombaton, Vasárnap azután

a pilhent USA csapatával kerülünk szembe, amelynek, miután erővesztő, előző nap nem lesz mérkőzése.

A katasztrófa azonban csak azután jön, föl-téve, hogy Amerikát is legyőztük. Jövő hétfőn ugyanis Franciaország lesz az ellenfelünk, amelynek az előző két napon a spanyolokat,

majd a Malta-Luxemburg-meccs győztesét görlekorrdal kell vernie.

Amíg tehát mi három nap egymásután a legerősebb riválisokkal küzdünk, ellenfeleink valósággal nyaralnak.

Bitskey Aladár beállította a 100 méteres hátúszásban az 1 perc 15.4 mp-es országos rekordot

Keserű I. hat góljával 6:1 arányban nyerte meg utolsó triálját az olimpiászra utazó válogatott vízpolócsapat. — Az NSC 3:2-re győzött és így az OTE esett ki az I. osztályból

(A Reggel tudósítójától.) A Nemzeti Sport Club úszóversenyén hagyományos eső most sem maradt el, úgy, hogy a vízpolóválogatott-jaink utolsó triáljára kíváncsi közönség jórésze otthonmaradt, miután a Császár-úszodának tudvalevően minsen fődönti tribünje. Hiába állt el azután fél óra múlva az eső, a triál elázott és a közönség nem gyönyörködhetett a vízpolóba-jainkjelölt válogatott csapat remek játékában.

A két válogatott vízpolócsapat triálján kívül bajnoki vízpolómeccs is szerepelt az NSC úszóversenyének a programján: az NSC-OTE-mérkőzés, amelynek anyiban volt döntő jelentősége, hogy vesztese kiesett az első osztályból. Erre a szomorú sorsra, egyéni elsőosztályosság után az **Obudai TE** fiatal együttese jutott, amely azonban, bucsuzól az I. osztályból, nagyon derekas ellenállást fejtett ki.

Olimpiai uszógárdáinkból mindössze **Gáborffy Antal** és **Bitskey Aladár** állt starthoz. **Gáborffy I. p. 03.6 mp.** jó idővel fölényesen verte II. osztályú flyergárdáinkat. Itt ismét az ifjúsági **Mészöly Tibor** tünntette ki magát, aki 1 p. 05.2 mp. egyéni rekordot hozott.

Bitskey Aladár olimpiai hátúszó reprezentánsunk rekordra ment és rekordkísérelte valószínűen sikerült is volna, ha egyenlőerejű ellenfele van a mezonyben.

Igy is könnyen, fölényesen uszva, 1 perc 15.4 másodperccel beállította **Bartha Károly** országos rekordját, behoznyitva, hogy az olimpiász forró küzdelmeiben sokkal jobb eredményre lesz képes.

A hölgyversenyekkel különben kissé tulzsfolt programnak kiemelkedő eseménye a

két Budapest kerületi hölgybajnokság, de hiába állapított meg az úszószövetség 1 p. 38 mp.-es enyhe standardot, a mellés a hátúszóba-jnokság győztese még azt sem érte el és így nem is illeti meg őket a bajnoki cím.

A hátúszóba-jnokságban egyébként súlyos célbírói ítélet történt. A versenyt ugyanis igazalmas ítélet után, **Vermes Magda** nyerte meg karesapással **Szöke Kató** ellen, aki magyar ellenfélként most először kapott ki, a célbíró azonban tévesen holtversenyt állapított meg. Az eredményhirdetésnél olyan parázs botrány tört ki, mint a legádázabb futball-csatáknál.

a célbíró ítélete azonban megföllebbezhetetlen. A verseny részleteiről egyébként az alábbiakban számolunk be:

Budapest kerületi hölgybajnokságok:

100 méteres hátúszás. 1. Vermes Magda (FTC) és Szöke Kató (NSC) holtversenyben 1 p. 41.6 mp. 3. Hermann Melinda (NSC) 1 p. 47.4 mp. A győztesek az 1 p. 38 mp.-es standardot nem érték el.

100 méteres mellúszás. 1. Fest Franciska (NSC) 1 p. 41.8 mp. 2. Gombos Magda (UTE) 1 p. 42.4 mp. 3. Fülöp Ilus (NSC) 1 p. 51 mp. A győztes az 1 p. 38 mp.-es standardot nem érte el.

Hölgyversenyek:

400 méteres I. osztályú gyorsúszás. 1. Sipos Manci (NSC) 7 p. 03 mp. 2. Reiche Nora (MAC) 7 p. 34.4 mp. 3. Schlesinger Rózi (FTC) 7 p. 45 mp.

Háromszor 50 méteres II. osztályú gyorsstaféta.

JARDIN DE PARIS
Télfoni: J. 386-31

Este 10-11 óráig
Varieté és táncműsor
Jazzband és cigányzene

— Miért gondolja — kérdezzük Komjádit —, hogy a három nehéz meccset három egymást követő napon kell lejátszanunk?

— Mert a harmadik helyig föltétlenül el kell dönteni az olimpiai vízpolóba-jnokság helyezési sorrendjét és így a jövő hét képezem már a döntőt játsszák le, hogy utána a második és a harmadik helyért az összes mérkőzéseket augusztus 12-ig még lejátszhatják. Megismétlődnek az események. A párisi olimpiászon is azért maradtunk alul, mert az Anglia ellen ismétellen meghosszabbított mérkőzés után játékosaink letörtek.

De azért nem adom föl a játszmát.

ha muszáj, a sors ellen is harcba szállók a fainmutal...

1. NSC 2 p. 10 mp. 2. UTE 2 p. 17 mp. 3. III. kei. TVE 2 p. 20 mp.

Négyes 50 méteres junior mellúszástaféta: 1. UTE 3 p. 24.6 mp. 2. NSC A. csapata 3 p. 27.4 mp. 3. NSC 3 p. 40.2 mp.

Háromszor 50 méteres vegyes staféta. 1. NSC (Fest Franciska, Hermann Melinda, Sipos Manci) 2 p. 09.8 mp. 2. FTC 2 p. 16.4 mp.

100 méteres I. osztályú gyorsúszás. 1. Stieber Lotti (MAC) 1 p. 22.4 mp. 2. Krasznér Vilma (MUE) 1 p. 29 mp. Sipos Manci nem indult.

Hatször 50 méteres mellúszástaféta. 1. FTC (Sulzer, Vermes, Grimm, Barall, Roth, Korányi) 5 p. 59 mp. 2. UTE 6 p. 03 mp. 3. NSC 6 p. 32 mp.

Férfiversenyek:

Műgyás. 1. Nagy Károly (MTK) 92.60 pont. 3. Lonhardt Ernő (MAC) 83.80 pont. 3. Kovács Ferenc (UTE) 74.70 pont.

50 méteres gyermekgyorsúszás. 1. Brandy Ernő (MTK) 34 mp. 2. Szegő Károly (MUE) 35 mp. 3. Brém Ernő (OTE) 35.8 mp.

50 méteres gyorsúszás kezdőknek. 1. Sánta Zeigmond (Postas) 34 mp. 2. Kuschinsky László (UTE) 35 mp. 3. Tóth II. Lajos (MUE) 35.4 mp. A győztes Masanszky László (MUE), miután már nem kezdő, diszkvalifikáltak.

100 méteres junior gyorsúszás. Két előfutam. 1. Rech Lajos (KISOK) 1 p. 13 mp. 2. Házy Ferenc (FTC) 1 p. 18.6 mp. 3. Némét Géza (MUE) 1 p. 14 mp.

200 méteres I. osztályú mellúszás. 1. Hild László (UTE) 3 p. 07.6 mp. 2. Feichtinger László (FTC) 3 p. 16 mp.

100 méteres I. osztályú hátúszás. 1. Bitskey Aladár (LASE) 1 p. 15.4 mp. (Országos rekord beállította). 2. Avar Mihály (MAC) 1 p. 23.2 mp. 3. Szabolecs József (BBTE) 1 p. 24 mp.

100 méteres I. osztályú gyorsúszás. 1. Gáborffy Antal (Beszkárt) 1 p. 03.6 mp. 2. Mészöly Tibor (BBTE) 1 p. 05.2 mp. 3. Hollósi Béla (MTK) 1 p. 05.6 mp.

Háromszor 100 méteres vegyesstaféta. 1. FTC (Feichtinger, Friedmann, Kimmmerling) 4 p. 16.4 mp. Az elsőnek beérkezett MTK-stafétát (Kövesi, Lajta, Hollósi II.) Lajta előbbindulása miatt diszkvalifikáltak.

1500 méteres úszás. 1. Szabó István (MTK) 24 p. 13.4 mp.

Bajnoki vízpoló-mérkőzés.

NSC-OTE 3:2 (2:0).

A bajnoki mezőny két utolsó helyezettejének mérkőzése elkezdődött, az utolsó pillanatokig bizonytalan kimeneteli küzdelem után az NSC javára dőlt el és így az OTE esett ki az első osztályból, miután hat bajnoki mérkőzésen egyetlen pontot sem szerzett. A győztes csapat legjobbjai **Ferenecz** kapuvéd, **Bartha Károly**, **Surányi** és **Takács** voltak, míg az obudaiaknál különösen a kapuvéd tünntette ki magát, aki mindig menthetetlennek hitt labdát védett.

Hollósi I. révén az NSC szerzi meg a vezető gólt, majd **Surányi** a kapus egyetlen hibájából a másodikat. Szünet után váratlanul az OTE kerül fölénybe, **Dezsó** és **Kánási** egalizálnak, a finisen azonban **Hollósi I.** a nemzetiek javára dönti el a meccs sorsát.

Bíró: **Keserű Ferenc.**

Butorhitel
kézpénzárban!

Felvételre és a kölcsönért butorhitel-osztályunkban hátúszók, úszók, úszók nagy választékban, legkedvezőbb ártéssel föltételek mellett

kaphatók
„BOG - MIL”

Kereskedelmi Rt. ezeltött **BALAZS ÉS TARSÁ** butorhitelháza, Budapest, Vilmos császár-ut 43

Közalkalmazottaknak legnagyobb kedvezmény

Rengeteg
érdekes képet
hoz a

SZINHÁZI ÉLET

új száma
az amsterdami
olimpiászról

A vízipólóbajnokság végeredménye a követ-

1. III. ker. TVE	6 mérkőzés	38:06 gól	10 pont
2. FTC	6 mérkőzés	30:08 gól	9 pont

3. UTE	6 mérkőzés	33:14 gól	8 pont
4. MAC	6 mérkőzés	21:10 gól	7 pont
5. MTK	6 mérkőzés	21:12 gól	6 pont
6. NSC	6 mérkőzés	8:35 gól	2 pont
7. OTE	6 mérkőzés	4:70 gól	— pont

A) válogatott—B) válogatott 6:1 (3:0)

A) csapat: Barta — Ivády, Homonnai II. — Keserü II. — Halasi, Vértési, Keserü I.
 B) csapat: Nagy Barna (FTC) — Braun (UTE), Csorba (MAC) — Szabó (MTK) — Bozsi (UTE), Wenk (FTC), Németh (UTE).

Mind a két csapat komolyan vette a játékot, nagyon ügyeltek arra, hogy az utolsó pillanatokban ki ne csússzanjanak az olimpiai együttesből.

Az A) csapat minden egyes embere valószínűleg brilirozzott

és ha Vértési is kijátszotta volna a legjobb formáját, alighanem gólkoroldal verik vitézül ellenálló ellenfeleket. Barta szenzációs stílusban védett, pompás napja volt Keserü I.-nek is, de a kissé fáradtnak látszó Halasin és Vértésin kívül mindenki teljesítményének legjavát nyújtotta. A B) csapatban inkább a védelem tüntette ki magát. Szabó is inkább a védelemnek segítette, azért is jutott olyan rit-

kán labdához a csatársor, amelyben Wenk válogatott formát játszott ki, partnereik nélkül azonban nem boldogulhatott.

A vezető gólt a Wenk miatt megittelt négy-méteresből Keserü I. éri el, ugyancsak Keserü I. dobja, Vértési passzából, a második gólt, míg Vértési—Keserü II. remek összejátéka után újra csak Keserü I. labdája akad meg a B-csapat hálójában. A hátralevő percek egyetlen eredménye, hogy a bíró Bozsi, majd Halasi a partra küldi. — *Sünet után Barta áll be a B-csapat kapujába, de hiába véd fényes bravúrral, ő is bekapja az obligát három gólt, előbb azonban Wenk 3:1-re javítja az eredményt. Vértési átadásából Keserü I. a negyedik gólt dobja, majd a Szabó miatt megittelt négy-méteresből az ötödiket és hogy teljes legyen a féltucat, Vértési által szépen szöktette, a hatodikot.*

Bíró: Schlenker Antal (MTK).

Sera Martin francia világrekorder kijelenti A Reggel-nek, hogy nagyon „drukkol” Lowetól és — Barsytól, akit a meglepetések emberének tart

M. Drigny vízipólóvezér biztosra veszi a magyar csapat győzelmét. — A világ legjobb vízipólózójának Keserüt tartja. — Látogatás a Maison de Franceban, a francia csapat amszterdami otthonában

Amszterdam, július 29.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Ma már megállapíthatjuk: kevesen mull, hogy jól nem borult az olimpiásra egybegyűlt nemzetek egysége és a franciák látványos csónak olimpiázzal nem süllyesztette az amszterdami közönség szívét. Ezt a veszedelem csak nagy ügyel-bajjal sikerült a hollandais rendezőségnek elhárítani, a francia atlétikai szövetség alnokolt inzultáló stadion alkalmazottát könyörtelenül elbocsátották, a franciák pedig, elfogadva ezt az elégtételt, letették az olimpiai esküt és megjelentek a mai megnyitóversenyek sztárjánál. A stadion közönsége ilyen előzmények után

nagy szeretettel ünepelte a francia csapatot, amelynek népszerűsége pillanatnyilag még Amerika primadonna-átléti is hátrébe szorítja.

Mindenki a franciák iránt érdeklődik, szállásukra a Maison de France-ba azonban nehezebb bejutni, mint a President Roosevelt-re, az amerikaiak vízi otthonába. Újságíró még nem lehetne be ide a lábát és csupán M. Garrie protekciójának köszönhető az is, hogy A Reggel-lel kivétel tesznek. A három francia olimpiai reménység, Sera Martin, Ladoumegu és Duhourt csak a szombati megnyitóünnepségre érkezett Amszterdamba és mosolygva számoltak be arról, hogy az amerikai uszóknek egy nagyobb csoportja Párisban jött, de korántsem uszólóknak, hanem — a Montmartre és a Moulin Rouge meglekintése céljából. Alig valószínű, hogy ez a moulin rouge „tréning” növelte volna az amerikai vízipólócsapat győzelmi esélyeit. Argentína és Amerika után azonban Franciaország lesz a magyar csapat ellenfele, e mérkőzés kilátásairól pedig

M. Drigny, a francia vízipólóvezér nyilatkozni.
 — Bon jour, M. Drigny — üttünk rajta a Maison de France-ban a franciák „Komjádi”-ján — milyennek látja a világot a július 14-i magyar-francia vízipólómérkőzés óta?
 — Határozottan rózsaszínűk — felel gondolkodás nélkül — a csapatunkat fölfrissítelik. Biztosra veszem, hogy a magyaroknak a francia csapat lesz Amszterdamban is a leg-

erősebb ellenfele.
 — És ki vár győztesnek?
 — Mondanom sem kell: a magyar csapatot. A Maison de France halljában találjuk M. Barbier-t, a nagyszerű dijoni törvívot, aki Gaudin helyett vezeti a francia csapatot. Véleménye szerint az epét és a tört kenterben nyerik, a kardban azonban

adáz küzdelmet jósol a magyarok és az olaszok között.

Diszkrétan elárulja, hogy az egyéni kardbajnokságban a kolosszális formában levő Duret-től meglepetést vár...

M. Poulendar, a legnépszerűbb párisi tréner érkezik most egy szimpatikus nyurga fiatal ember: Sera Martin, a legnépszerűbb francia atléta kíséretében. Csak be kell mutatkoznunk és Poulendar kérdés nélkül válaszol:

— Ont bizonyára atlétaink formája érdekli. Sera és Jules (ez Ladoumegu) teljesen készek az olimpiai győzelemre. Az utolsó két hetet Ville d'Arvas-ban töltötték, könnyű munkát végeztek és utoljára Colombes-ban futottak előbb ezres, azután ötszázas humilit. Rajtuk kívül Duhour előkelő helyezéscé számitok. Tegnapelőtt dobott tréningben 15 méter 40 centi. Ezzel talán győzni is lehet... Sera 1 perc 50 másodpercen belül formában van. Ladoumegu pedig még mindig nem mutatta meg, mi van benne. A többiek? Meglepne, ha valamelyik helyezze is lenne. Menard, Lewden és Cherrier ugrottak már 190 centimétert is, egyikük talán helyezze lesz. A többi számban rosszallunk.

— Kit tart komoly ellenfélnek, M. Poulendar, a nyolcszáz méteren?

— Peltzer már nem tud, a nyolcszázas döntőbe Seran kívül Louve, Hahn, Engelhardt, Barsy (Bárczi-nak ejti) és Paul Martin kerülhet, míg Ladoumegu-nek már nehezebb dolga lesz. Neki Widerel és Nurnival kell megküzdnie.

— Ismeri Barsyt?
 — Nagyon jól. Tudom, hogy nagyra hívatott atléta. Most alkalma lesz megmutatnia, mit tud. En az ötödik helyre tippeltem.

Ezután Sera Martin

világrekordert vesszük ostrom alá. Kijelenti, hogy a francia bajnokságban elért világrekordja után vezéreiket irak róla a párisi lapok, egész Franciaország benne bízik, érthető tehát, hogy ambícióját a győzelmét. Bevallja azonban, hogy

nagyon drukkol Engelhardtól, Lowetól, Hahntól és — Barsytól, akit ő is a meglepetések emberének tart.

Elbucszunk az udvarias világrikordertől, tá-

vozás közben pedig M. Drigny út a vállunkra. Azt kérdezi, kit tartok a világ legjobb vízipólójátékosának. Gondoltam, most én is udvarias leszek és azt feleltem, hogy Padout. Erre ő a legnagyobb csodálkozásomra kijelentette, hogy tévedek, mert meggyőződése szerint

Keserü ma a világ legjobb vízipólózója.

Amnyi bizonyos, hogy az udvariassági világbajnokságot a franciáktól senki sem vitathatja el...
 Faragó László

Jó tömegsportot hozott az „itthonmaradt” atléták Üllői-üti versenye

(A Reggel tudósítójától.) Mialatt a legjobb magyar atléták az amszterdami stadionban igyekeznek kitenni magukat, az itthonmaradtak vasárnap az FTC atlétikai versenyén vontaak föl, mégpedig olyan nagy számmal, hogy például a 300 méteres síkfutásban közép-futamokat is kellett tartani. Az eredmények közül kinagaslak Róz (FTC) 661 centiméteres távolugrása, Daubner (KAOE) 36,7 másodperces 300-sas és Komlós (KAOE) 41 méter és 58 centiméteres diszkoszdobása. A versenyt, amely általában jó tömegsportot hozott, nagyon kisszámmal közönség nézte végig.

Részletes eredmények:

Rudugás, II. osztály: 1. Golhóvits (FTC) 315 cm. 2. Dr. Farkas (MAC) 309 cm. 3. Nony (BBTE) 300 cm. — Magasugrás, hátdő: 1. Ujhelyi (BBTE) 176 cm. (10 cm. előny). 2. Golhóvits (FTC) 173 cm. (17 cm. előny). 3. Nony (BBTE) 167 cm. (7 cm. előny). — 100 méteres síkfutás, II. osztály: 1. Holczner (MTK) 2 p. 45,2 mp. 2. Füller (FTC) 2 p. 45,8 mp. 3. Leichtag (UTE) 2 p. 45,8 mp. — Távolugrás, I. osztály: 1. Róz (FTC) 661 cm. 2. Róna (FTC) 621 cm. 3. Takács (Postás) 602 cm. — Távolugrás, II. osztály: 1. Róna (FTC) 621 cm. 2. Rosenmann (MTK) 620 cm. 3. Dicsőfi (BEAC) 612 cm. — Súlydobás, II. osztály: 1. Botlik (FTC) 11 m. 32 cm. 2. Oszlermann (MTE) 11 m. 35 cm. 3. Bóza (MTK) 10 m. 91 cm. — Hármastugrás: 1. Kepessy (MAC) 13 m. 17 cm. 2. Róna (FTC) 12 m. 67 cm. 3. Neubauer (FTC) 12 m. 38 cm. — 400 méteres síkfutás, II. osztály: 1. Várkonyi (BBTE) 59,9 mp. 2. Göbel (KAOE) 60,5 mp. 3. Cséfal (MTE). — 300 méteres síkfutás, II. osztály: 1. Daubner (KAOE) 36,7 mp. 2. Kovalesik (KAOE) 37,2 mp. 3. Márton (MTK) 37,3 mp. — 100 méteres síkfutás, I. osztály: 1. KAOE 47 mp. 2. FTC 47,7 mp. 3. Postás, b) csapat 48,7 mp. — Diszkoszvetés, II. osztály: 1. Komlós (KAOE) 41 m. 58 cm. 2. Rózsa (MTK) 38 m. 48 cm. 3. Bácskai (BEAC) 35 m. 62 cm. — 300 méteres síkfutás, II. osztály: 1. László (BEAC) 6 p. 8 mp. 2. Schüssler (KAOE) 6 p. 28 mp. 3. Strasser (MTE) 6 p. 36 mp. (Hecvele fáladta, mert leest a cipője). — 400 méteres síkfutás, II. osztály: b) csoport: 1. FTC a) 3 p. 47,2 mp. 2. FTC b) C) csoport: 1. MTE 3 p. 48,4 mp. 2. UTE 3 p. 44,2 mp. 3. MOTE 3 p. 44,4 mp.

Nézd

ez az amerikai hordozható

ROYAL PORTABLE

írógép!

Szenzációs!

Mindenkét használhatja: utazásnál, inkásán, irodájában

Gyors! Könnyű! Megbízható!

Színes kivitelben is kapható

Kérje a „C” prospektust a legkedvezőbb feltételekért!

Kovács A. és Társánál

Budapest V. Nádor-utca 5. Tel.: T. 234-96

Telefon: Teréz 107-58

KISSLING CSILLÁROK

legelőcsőbb és legjobb kivitelben

VI. kerület, Podmaniczky-utca 31. szám

Dr. KAJDACSZY szakorvos, rendel: 10-4 és 7-8-ig

VII. József-kürt 2. szám férfi- és női betegeknek

WETOL SEBOLAJ

Sérülésnél nélkülözhetetlen Desinficiál és gyorsan gyógyít

